Serie nouă
Iulie 2011
7
(CXXI)
36 pagini
9 lei

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Concert de muzică românească la Sofia
Lucia din Lammermoor la Braşov
În dialog cu Cristina Hamel şi
Iosif Ion Prunner
Concurs internaţional de dans la Sibiu
Adio, Cornel Fugaru!
Festivalul "Glasul speranţelor"
Discuri

În imagine:
Cornel Fugaru
foto: Ilie Alexandru Bumbac

Peştii din acvariu

Liviu DĂNCEANU

Muzica este un sprijin în existența noastră atâta timp cât nu afectează libertatea desfăşurării acestei existenţe, devenind o povară atunci când ne sechestrează viața printr-o incontinenţă neînduplecată. Asistăm, de la o vreme, la instaurarea unui continuum muzical în aerul pe care-l inspiră omul contemporan şi pe care îl expiră indiferent de circumstanţe. Umberto Eco asemăna acest fundal sonor cu un acvariu în care muzica nu mai este consumată ca artă, ci ca rumoare (ori chiar zgomot). Rama sonoră devine mult mai importantă decât tabloul existenţei. Muzica reprodusă mecanic bruiază tot. Ne face să ratăm sentimentul tonic sau tragic al vieţii, intersecţia cu realul palpabil, decantarea esenţialului de accesoriu, a tristeţilor de-o clipă de bucuriile de-o viaţă, întâlnirile memorabile, fie ele intelectuale ori sentimentale. Trăim împrejurări unice, spectaculoase, dar muzica dimprejurul nostru nu ne lasă să le percepem sensul şi semnificaţia (şi nici anvergura!). Suntem permanent scufundaţi într-un sos sonor ce ne face insensibili la componentele de bază ale mâncării, în care sosul nu constituie decât un ingredient aleatoriu. Mâncăm cu muzică, dormim cu muzică, lucrăm cu muzică, iubim cu muzică şi chiar murim ascultând muzică. Muzica reprodusă mecanic astupă tot. Este o realitate fără transcendenţă, o mitologie fără mister. Ceea ce auzim clipă de clipă, de cele mai multe ori fără consimţământul nostru, nu poate fi pus la îndoială. Mai curând ne îndoim de ceea ce trăim nemijlocit. Taina artei sunetelor s-a convertit într-o mistagogie intensificată până la utopie. Suntem, tot mai frecvent, peştii ce populează acvariul lui Umberto Eco. Şi, ca orice acvariu care se respectă (întru atragerea cât mai multor privitori), el adăposteşte specii diferite de vieţuitoare acvatice, fiecare specie dovedindu-se a fi demnă de toată atenţia: 1) specia *profilaţilor* selectează din oceanul muzicii planetare doar acele crâmpeie sonore care se mulează pe propria-i sensibilitate. De multe ori audiţiile sunt sistematice, neocolind însă plăcerea personală. Profilaţii sunt aidoma colecţionarilor: achiziţionează muzici indiferent de preţ (ori de valoare), fiind mereu în căutarea unui stil, a unui autor sau chiar a unui opus. Deopotrivă candizi şi pătimaşi, ei întocmesc liste obligatorii cu muzici musai a fi audiate într-un regim metodic, cu nuanţe didactice. 2) Specia *orientaţilor* îşi limitează impacturile sonore la propriul orizont de interogativitate, fiind mereu în căutare de repere, provocări, soluţii. Gradul de adaptabilitate sporeşte proporţional cu cultura de specialitate. Disponibilităţile selective au darul de a indica traseele optime în labirintul imens şi descurajant creat de spaţiul sonor actual. Mai mult, o audiţie orientată poate ordona chiar şi impacturile cu muzici antagoniste, aparent ireconciliabile, ori consumul abundent, întâmplător, săvârşit în devălmăşie. 3) Specia *mefienţilor* (destul de restrânsă) se apropie de muzică tiptil-tiptil, temporizând orice gest emoţional. Dezideratul major este imunitatea în faţa capacităţii de atracţie prin care muzica poate seduce şi confisca. Mefienţii refuză orice formă de abandon. Ei vor să rămână stăpâni pe situaţie, mereu aflaţi în răspăr cu modele şi trendurile, fie că ascultă cu parcinomie şi sporadic, fie fără devoţiune, impasibil. 4) Specia *subordonaţilor* se situează la polul opus. Pentru ea muzica nu este decât materia unui consum nediferenţiat. Lăcomia este hegemonă. Subordonaţii nu pot funcţiona dacă nu ascultă non-stop muzică. De orice fel. Prin orice mijloace. În casă, afară, în maşină, metrou, ziua, noaptea, vara, iarna, pe ger ori caniculă ei se constituie în devoratori de sunete. Nu întâmpină nici o greutate în a trece non-şalant de la rock la manea, de la cool la hot. (Am întâlnit destui intelectuali respectabili care-mi spuneau că ascultă fără rezerve şi favoritisme cântece de ocnă şi lieduri de Schumann, romanţe şi fugi de Bach). De obicei subordonaţii nu-şi pierd timpul cu clasicii răsuflaţi. Se vor progresişti. Preferă, ghiveciul la zi: house, rap, trash, disco, fusion.

În mod cert şi, în acelaşi timp fatal, astăzi se asculta infinit mai multă muzică decât ieri. Cu toate acestea conştientizarea, asumarea actului audiţiei este mult atenuată în raport cu trecutul. Renunţăm de nenumărate ori la audiţia lucidă, responsabilă şi ne abandonăm celei haotice, smintite. Auzim mult. Ascultăm puţin. Nu din cauza atrofierii apetitului, cât din aceea a saţietăţii. Acvariul are tot mai multă apă şi din ce în ce mai puţini peşti.

DIN SUMAR

Concerte de succes 2-3
Teatrul liric “Elena Teodorini” 4
Lucia di Lammermoor la Braşov 5-6
Corul “Symbol” 6-7
Remember Dan-Nicolai Cumpătă 9
Interviuri - Cristina Hamel 10
Interviuri - Iosif Ion Prunner 11
Following Liszt... 12
Gala “Tinerimea Română” 16-17
Concurs de dans la Sibiu 18
Punctul pe j... azz 19
Preţuirea maeştrilor 20-21
Adio, Cornel Fugaru! 24-25
Bon Jovi la Bucureşti 26
Femina 28-29
“Glasul speranţelor” 30
Recenzii 33
Discuri 34-35

Seara muzicii contemporane la Sofia

Loredana BALTAZAR

La început, au fost Autorii: Doina Rotaru, Violeta Dinescu, Dan Dediu, Elena Apostol, Diana Rotaru şi Sorin Lerescu… căci fără ei, concertul programat în 18 iunie la Sofia, în cadrul Serilor Muzicii Contemporane, pur şi simplu n-ar fi existat!

Apoi, au fost Interpretele: surorile Maria şi Ana Chifu, mai bine cunoscute prin intermediul apariţiilor în ipostaze artistice multiple din spectacolele grupului SeduCânt…

Le-au stat alături compozitorii-organizatori, vechi colaboratori (preşedintele Secţiunii Naţionale Române a Societăţii Internaţionale de Muzică Contemporană – Sorin Lerescu – şi Velislav Zaimov – preşedintele Uniunii Compozitorilor Bulgari), fără de care n-ar fi fost posibilă derularea acestui concert în condiţii tehnice de excepţie (din toate punctele de vedere: al ambianţei dispunând de acustică naturală, al aparaturii electronice, al ingineriei de sunet, al solicitudinii personalului), în sediul Uniunii Compozitorilor din capitala Bulgariei.

Programul pe care l-am putut audia cu acest prilej (conceput a se desfăşura pe parcursul unei singure ore, interval de timp ideal pentru menţinerea la nivel optim a capacităţii de percepţie!), a fost, şi el, la fel de SeduCător, în concordanţă cu prezenţa celor două tinere artiste, care au deja, în ciuda vârstei, un stil propriu de abordare a muzicii, prin prisma unui sincretism cu alură spectaculară.

Maria Chifu, Ana Chifu

De această dată, Ana Chifu, care a deschis seara cu *Legenda* pentru flaut şi rezonator a Doinei Rotaru, ne-a oferit – în special nouă, celor care o cunoşteam ca pe o prezenţă emoţionantă ce se exprimă la fel de elocvent prin pictură, dans ca şi prin cântarea instrumentală – o perspectivă interiorizată a interpretului care dialoghează cu propria rezonanţă, un debut de factură intimistă ce punea în valoare grundul arhetipal valorificat cu sensibilitate de către compozitoare în maniera sa de rostire inconfundabilă.

A urmat pe scenă Maria Chifu, trasând, incredibil de graţios cu fagotul său, contururile monostructurale ale unei tipologii melodice proprii Violetei Dinescu (aici în *Satya II*).

Sorin Lerescu, Maria Chifu, Ana Chifu, Velislav Zaimov

Din nou Ana Chifu şi-a dimensionat coloritul instrumental într-o piesă cu reminiscenţe impresioniste aparţinând lui Dan Dediu, *Naufragi no. 1*.

Sinuosul traseu melismatic al lucrării Elenei Apostol, *Jocul cu mâţa*, a supus fagotul Mariei Chifu unui travaliu interpretativ care sondează capacităţile ludice ale interpretei, deschizându-i multiple oportunităţi ale intenţionalităţii agogice.

Ritualul Seducţiei ne-a readus în prezenţa flautului Anei Chifu şi a alchimiei fonice proprii Dianei Rotaru. La întrebarea pusă insinuant "Would you like to…?", flautul răspunde exploziv cu un arsenal impresionant de efecte sonore (multisonuri, slaptonguri, sunete dublate de voce) diversificând dinamic şi agogic un discurs cu pregnante sugestii vizuale, la care reacţionează actoriceşte întreg corpul instrumentistei.

În fine, ultimele două repere

componistice purtând semnătura lui Sorin Lerescu, respectiv a Dianei Rotaru, au solicitat la maximum capacitatea expresivă a interpretelor. În *Proporțiile* lui Sorin Lerescu, flautul a fost privilegiat ca instrument solist, Ana Chifu oferind o remarcabilă mostră de virtuozitate - odată cu schimbarea rapidă a registrelor ce presupunea stră-lucire şi dinamism. Jonglând coloristic cu juxtapunerea paradigmelor melodico-ritmice, Ana a polarizat atenția spectatorilor, care i-au urmărit volutele (căci predominantă în timpul cântatului ei era senzația de zbor), aproape cu răsuflarea tăiată. *Meandrele* Dianei Rotaru i-au adus-o alături pe Maria Chifu într-un demers de tip imitativ / contra-punctic în care cele două voci soliste interacționează dina-mic. Sunt exploatate registrele-limită ale ambelor instrumente în favoarea accen-tuării expresivității şi a resurselor de comu-nicare timbrală sincronă. Slalomul uriaş al celor două talentate interprete a atins aici apogeul, moment culminant care a adus, de altfel, aplauze prelun-gite protago-nistelor.

Ana Chifu

Odată cu încheierea con-certului, capătă relief rolul umil al cronicarului în aprecierea şi susținerea actului artistic. În această postură, mărturisesc că am urmărit cu bucurie nu doar evoluția de calibru interna-țional a Anei şi Mariei Chifu, ci şi reacția pozitivă *live* a unui auditoriu alcătuit predominant din specialişti. În mod cert, nivelul valoric al celor două instrumentiste este în continuă creştere şi, în consecință, sper ca acestui eveniment concertistic la care am fost martoră să-i urmeze cât de curând multe altele, nu doar în bătrâna Europă, ci şi în întreaga lume.

Maria Chifu

Un concert ca o coridă

Doina MOGA

Cu ceva timp în urmă, am avut ocazia şi curajul (ajutată de ceva calmante luate preventiv) să particip la o coridă, undeva la capătul Europei, într-o țară unde „morile de vânt", „taurul" şi „siesta" au conotații de emblemă națională.

Spun particip, pentru că la un astfel de spectacol complex, nu asişti, nu priveşti, nu asculți, ci participi.

Şi, mărturisesc că de atunci, am rămas deosebit de sensibilă la numele cu rezonanță spaniolă, din lumea artelor, fireşte, dar mai ales la cele purtate de dirijori.

Vă întrebați desigur ce legătură este între coridă şi concert. Aparent, nici una.

Dar, după ce le înțelegi bine pe amândouă, după ce le simți profunzimea şi atracția, vezi că există destule, dacă ar fi să menționez doar faptul că atât corida cât şi concertul, conduse de toreador şi respectiv de dirijor, sunt jocuri între talentul, inteligența şi arta celui cu bagheta în mână şi imensa forță a celor conduşi.

Toreadorul îşi joacă viața, dirijorul îşi joacă valoarea, competența şi harul, deci metaforic vorbind, tot viața. Şi, din păcate, nici unul nici celălalt nu ies întotdeauna învingători.

Poate că tocmai de aceea, din cauza acelui „imprevizibil" mă fascinează de-a dreptul un dirijor pe care-l simt de la prima ridicare a baghetei, cum prin personalitatea şi talentul său atrage şi polarizează atenția şi admirația orchestrei şi publicului deopotrivă, instaurând în sală, aproape instant, o stare de bine, de frumos, de bucurie.

A fost şi cazul dirijorului spaniol DAVID GIMENEZ-CARRERAS, care datorită calităților sale (ținută, eleganță, carismă, o excelentă cunoaştere a genurilor şi stilurilor muzicale cu toate nuanțele lor, fin acompaniator etc.) a modelat forța expresivă şi sensibilitatea interpretativă a Filarmonicii „George Enescu" într-un concert de succes la Ateneul Român, concert, pe care zilele trecute l-am reascultat cu mare plăcere şi o şi mai mare surprindere la un post de radio străin.

Programul a cuprins: Ceaikovski – „Serenada în Do major pentru orchestră de coarde", Boccherini – Concertul în Si bemol major pentru violoncel şi orchestră" şi Beethoven – „Simfonia a 5-a", iar David Gimenez Carreras a reuşit în cel mai firesc mod să reliefeze tocmai acele caracteristici care i-au consacrat pe compozitori: vibrația corzilor cu noblețea, generozitatea şi spiritualitatea ceaikovskiană, valorificarea poten-țialului tehnic şi expresiv al violoncelului, cu dantela şi tonurile barocului italian în care Boccherini străluceşte şi forța emoțională, neegalată încă, a simfoniei beethoveniene.

Dar oricât de încântată am fost de toate acestea şi zău, chiar am fost, trebuie să spun că celebrul „Intermezo" din Cavalleria Rusticană de Mascagni, oferit ca bis şi care a ridicat sala în picioare, m-a extaziat acum ca şi atunci.

De unde deduc că acest dirijor, născut în țara lui Cervantes, deține, pe lângă calitatea de muzician planetar, întrucât în ciuda tinereții sale lucrează deja cu orchestre de pe toate continentele, are şi o deschidere cu totul specială pentru operă (ca gen muzical), nelăsând astfel nici un gol în paginile repertoriului său.

În ceea ce priveşte solista concertului, violoncelista Alexandra Guțu, pot spune că mi-a plăcut şi că, deşi nu are un sunet prea puternic, este o bună cititoare a partiturii şi stăpâneşte o gamă apreciabilă de sensibilități.

Frumoasă surpriză.

Şi a picat cum nu se poate mai bine. La sfârşit de stagiune, şi la început de vară fierbinte, când gândurile îmi zboară în *allegretto* spre țara unde „morile de vânt", „taurul" şi „siesta" au conotații de emblemă națională.

Teatrul liric „Elena Teodorini” astăzi

Nu intenționez ca rândurile ce urmează să se erijeze într-o radiografie detaliată a ceea ce înseamnă în prezent Teatrul liric craiovean. Spectacolul cu opera „Falstaff” de Verdi vizionat în 12.05.2011 mi-a prilejuit o serie de gânduri şi aprecieri vis-a-vis de prestația artistică a colectivului instituției, de valoarea acestuia precum şi de politica repertorială promovată aici. Gradul profesional, performanțele atinse de artiştii din Bănie sunt legate de mulți factori: finanțarea, valoarea muzicienilor (cântăreți, instrumentişti, dirijori etc.), a colaboratorilor, calitatea publicului şi, nu în ultimul rând, repertoriul. Este evident că finanțarea nu poate depăşi un prag modest, lucru care se reflectă negativ în planul performanțelor artistice. Un bun management, entuziasmul şi amprenta muzicienilor pot compensa parțial factorul bani! În ceea ce priveşte publicul (destinatarul tuturor eforturilor artistice), acesta va fi condiționat numeric şi calitativ de baremurile (mai înalte sau mai scăzute) ale performanțelor artistice şi ale consistenței repertoriului. Parafrazând putem spune că ai publicul pe care-l meriți!

Credem că teatrul liric craiovean se prezintă actualmente ca un colectiv muzical de bună calitate, preocupat să facă performanță în zona actului artistic. Lucrul acesta se datorează atât profesionalismului şi valorii multora dintre muzicienii angajați (sau colaboratori) dar şi conducerii, şi în special dirijorului şi managerului general Florian-George Zamfir care, pe lângă prestațiile personale de mare calitate, probitatea profesională exemplară, adoptă şi o politică repertorială „ofensivă”, incluzând pe afiş lucrări dificile de genul „Turandot” de Puccini, „Aida” sau „Falstaff” de Verdi etc. Ținta urmărită este dublă: pe de-o parte solicitările maxime conduc la ridicarea nivelului profesional al interpreților (cântăreți şi instrumentişti) iar pe de altă parte familiarizează auditoriul cu producții muzicale valoroase şi cu versiuni interpretative corespunzătoare.

În perspectivă, această strategie va aduce colectivul operei doljene pe trepte superioare. Sigur, un spectacol cum este „Falstaff” este solicitant şi credem că aici mai este de lucru: ansamblurile vocale din actul I (tabloul 2), trebuie lucrate în continuare, aşa cum rezerve mari am avut în ultimul tablou în ceea ce priveşte regia, pe care o consideram bună până în acel moment dar care nu a găsit o soluție corespunzătoare pentru final care se prezintă static, lipsit de imaginație, fără suspans. La capitolul minusuri am putea adăuga pe titulara rolului Alice (Anca Pârlog) care a fost depăşită vocal de dificultățile tehnice ale partiturii dovedindu-se o alegere nepotrivită.

La polul opus l-am situa pe Eugen Secobeanu care a creat un Falstaff foarte convingător atât sub raport muzical cât şi scenic. Prestația baritonului Ioan Cherata în Ford am apreciat-o în primul rând vocal; din punct de vedere scenic credem că solistul craiovean mai poate aduce îmbunătățiri. Nanetta a găsit în Diana Țugui o cântăreață potrivită vocal şi fizic, cu o foarte bună prestație mai ales în tabloul final. Partenerul ei, Fenton, a fost întruchipat de tenorul bulgar Valeri Georgiev care a etalat o voce destul de sigură, convingând mai puțin sub raport strict muzical. Mag şi Quickly s-au achitat bine de două roluri de plan secund (Mihaela Popa şi Doina Sărsan) în timp ce cuplul Pistola – Bardolfo a găsit doi tineri mobili şi plini de haz (Adrian Zamfir şi Alexandru Petrescu). Dr.Caius a fost corespunzător creionat de Stelian Negoescu.

Corul (cu puține intervenții ce s-ar cere însă şlefuite), scenografia (simplă, dar eficace), costumele (frumoase!) şi o regie în general bună au conturat o imagine de ansamblu pozitivă. Este sigur că la orchestră mai trebuie lucrat deşi, per total, prestația o putem califica drept bună, asta şi datorită dirijorului Florian-George Zamfir, energic, muzical, care a construit inteligent şi a stăpânit corespunzător un ansamblu complex, presărat cu multe dificultăți. Sentimentul tonic cu care părăseşti sala confirmă de fapt reuşita unei producții care, cu unele eforturi, poate în viitor să se situeze la cote tot mai înalte iar reacția favorabilă a publicului a demonstrat justețea orientării repertoriale de care aminteam.

Dan BUCIU

Lucia di Lammermoor

Liviu CRĂCIUN

30 aprilie 2011 a însemnat pentru mine o bucuroasă revedere cu oraşul modern şi curat de sub Tâmpa. Imaginează-ţi o splendidă zi de primăvară, cu mult soare şi flori prin parcuri. Vremea deosebit de caldă pentru sfârşit de aprilie, expoziţiile de artă populară de pe aleile oraşului, scenele cu spectacole gratuite demonstrează o viaţă culturală vivace, plină de energie. Cu câteva ore înainte de ridicarea cortinei, am realizat că multitudinea de oferte culturale ale urbei s-ar putea să-i atragă pe potenţialii spectatori la concertele în aer liber - cu cât oferta este mai generoasă, cu atât mai acerbă este concurenţa... Am ajuns la Opera Braşov înaintea tuturor spectatorilor pentru a gusta din plin noutatea sălii, ambianţa nostalgică, starea de aşteptare a evenimentului. Mi s-a umplut inima de bucurie când am constatat că fotoliile spectatorilor îşi primesc oaspeţii, unul câte unul. În final, sala a fost plină ochi!! Am interpretat acest semn ca pe o promisiune, un gir de calitate asupra protagoniştilor actului artistic. Opera "Lucia di Lammermoor", de Donizetti, se mai jucase pe această scenă - publicul era deci avizat.

"Toţi pentru unul! Unul pentru toţi!" … aşa aş descrie pe scurt impresia pe care mi-au lăsat-o soliştii, orchestra, corul şi publicul acestui spectacol rotund, o impresie de împlinire, de întreg armonios. Ariile de bravură ce abundă în această operă au fost prompt remarcate de publicul atent şi răsplătite generos prin aplauze frenetice. Un fel de ploi răcoritoare de vară, atât de bine venite pe fondul tensiunii firului epic, o doză de energie care împrospăta spectacolul. Reacţia vulcanic-entuziastă a publicului am perceput-o ca pe bucuria care a dat un sens tragicului poveştii, polul lui de echilibru. Un alt mod de manifestare a bucuriei am simţit-o în privirea interpreţilor, în gesturile şi mai ales în căldura vocii. Aceste contraste bucurie-tristeţe, ură-iubire, sunt exact elementele care dau veridicitate actului artistic, îl aduc la acel nivel la care publicul îl simte plin de viaţă, încărcat de concret. Arta şi viaţa se distilează una într-alta, se contopesc. Actorii de *film* sunt cei mai celebri şi mai bine plătiţi artişti din lume, actorul de *teatru* însă, prin harul său de-a evolua "în timp real" în faţa publicului, înnobilează cu adevărat această "meserie de actor". Prin prisma unicităţii actului artistic, el este obligat să dea tot ce e mai bun, exact în acea clipă în care publicul e pregătit să recepţioneze mesajul său. Interpretul de operă are nevoie nu numai de aceleaşi calităţi şi inteligenţă scenică precum actorul de teatru ci în plus şi de o voce deosebită care să-i împlinească şi să dea un sens profilului său artistic. Îndrăznesc să fac o succintă trecere în revistă a personajelor ce au participat la acest splendid spectacol de operă. Baritonul Adrian Mărcan a convins pe deplin în rolul Lordului Enrico Ashton. Prin inspirata prezenţă scenică, vocea strălucitoare, dăruire şi un machiaj pe măsura profilului personajului interpretat, Adrian Mărcan a reuşit să menţină tensiunea spectacolului pe întreaga lui durată. Rolul lui Edgardo di Ravenswood (iubitul Luciei) a fost interpretat cu multă vibraţie de tenorul Cosmin Marcovici (Opera Naţională Iaşi). Duetul în care Edgar îi jură Luciei dragostea, a ridicat publicul în picioare. Personajul Lord Arturo Bucklaw îi oferă tenorului Mihai Irimia şansa de-a se impune într-un rol de mai mică întindere, dar compensat prin intensitatea lui. Basul Valentin Marele, în rolul lui Raimondo, confidentul Luciei m-a suprins deosebit de plăcut atât prin căldura vocii cât şi prin siguranţa cu care a debutat în acest rol. Alisa, confidenta Luciei, a fost întruchipată cu mult farmec de mezzosoprana Sonia Hazarian, o voce remarcabilă, într-o distribuţie a vocilor remarcabile.

Lucia di Lammermoor, piatră de încercare pentru soprane, atât prin întinderea deosebit de solicitantă a rolului, cât şi prin cerinţele de mare fineţe cu care ne-au obişnuit atâtea mari interprete...

Nu doar trecerile de la piano la forte sau cadenţele în acute cristaline sunt aşteptate astăzi de publicul bulversat de multitudinea de oferte culturale - deşi acestea sunt punctul de plecare pe care-l bănuieşti când intri la operă – ci sentimentul că eşti părtaş la o dramă ce se petrece sub ochii tăi, că te atinge suflul interpretei şi trebuie să te scuturi la pauză de prea multă implicare în povestea ei... Aceasta a fost Lucia Mirelei Zafiri. Contopirea cu rolul este atât de evidentă încât publicul sedus se lasă molipsit de vibraţiile muzicii. M-a frapat plăcerea şi uşurinţa cu care cântă soprana Mirela Zafiri. În spatele acestei "uşurinţe" se ascunde evident multă sudoare, ore de muncă petrecute spre a şlefui talentul nativ. Mi se pare că rolul Lucia scoate în evidenţă foarte bine calităţile deosebite ale vocii Doamnei Zafiri. I se oferă şansa să taie respiraţia publicului în pasajele abia şoptite, care totuşi se aud extrem de clar, dând senzaţia de apropiere şi căldură, senzuale ca un susur la ureche. Vocea i se distinge la fel de bine şi în mijlocul scenelor de mare anvergură, peste sonoritatea corului şi orchestrei dezlănţuite, de-a lungul pasajelor forte, emanând o energie plină de vitalitate. Prin măiestria jocului scenic Mirela Zafiri creează o Lucie *", ruptă din viaţă".* Graniţa dintre arta-ficţiune şi viaţa-însăşi dispare. Avem în faţa noastră o Lucie-VIE, de la explozia de bucurie a dragostei ce-i emană din priviri, până la sfâşietoarea arie a nebuniei unde îşi trăieşte într-o clipă dilatată, întreaga viaţă - o Lucia căreia într-adevăr i se văd lacrimile pe faţă, picături cristaline de puritate în lumina reflectoarelor.

Ţinuta scenică impecabilă a Mirelei Zafiri, şi toată fiinţa ei, dăruită de natură cât să poţi înţelege toate conflictele care au loc pe scenă din cauza frumuseţii sale - înaltă şi subţire ca un lujer, cu ochi imenşi în care-i vezi tot sufletul, surâs de lumină, gesturi nobile şi mâini lungi, fine şi expresive - întruchipează şi din acest punct de vedere o Lucia ideală.

(Continuare în pag. 6)

Lucia di Lammermoor

(Urmare din pag. 5)

Intervențiile sale au fost îndelung aplaudate de cultivatul şi sensibilul public al operei braşovene, ovațiile din finalul ariilor demonstrând dragostea şi admirația cu care o înconjoară pe tânăra artistă.

Modul inteligent şi sensibil în care regizorul spectacolului, Domnul Cristian Mihăilescu, a ştiut să dozeze şi să canalizeze energiile soliştilor, a creat spații generoase de afirmare fiecărui participant, păstrând însă unitatea spectacolului. În clipa în care s-a ridicat pentru prima dată cortina, m-a surprins total decorul: pereți înalți despărțitori într-o culoare greu de definit constrângeau în mijlocul scenei un spațiu circular, aparent mult prea mic. Decorul nu era de fapt un decor propriu-zis, ci doar o delimitare în spațiu. Prin intrarea în scenă a interpreților acest spațiu aparent arid e cuprins de viață şi vibrație. Deasupra scenei e instalat un ecran care îl ghidează pe spectator de-a lungul firului epic al operei, prin condensatele traduceri ale dialogurilor, oferind o comoditate a cunoaşterii acțiunii, în direct, la fața locului, lucru extrem de important în această epocă a conexiunilor artă - informatică. Costumația interpreților mi s-a părut inspirat aleasă ca şi cromatică. Verdele stins şi mat consider că se potriveşte foarte bine cu strălucirea aurie a detaliilor vestimentare. Pe de altă parte costumele doamnelor sunt şi ele extrem de atrăgătoare, de un albastru intens şi strălucitor, cu o croială simplă dar cu mare putere de sugestie. Din păcate însă cele două nuanțe de verde-mat şi albastru-reflectorizant nu armonizează şi nici nu fac contrast între ele, în orice caz nu la lumina reflectoarelor.

Dirijorul Traian Ichim a modelat cadrul sonor al operei, care este în acelaşi timp liantul ei. Ca undele unui râu sunetul orchestrei şi-a urmat curgerea, creând momente de linişte discretă urmate apoi de adevărate cascade acustice ce au accentuat vâltorile sentimentelor purtate de fiecare personaj al operei. Trecând peste anumite momente de nesiguranță ritmică şi o pasageră dezechilibrare sonoră la suflători, atât orchestra cât şi corul au avut un rol esențial în a rotunji spectacolul, în a-i da acea formă armonică, de întreg-împlinit. Per ansamblu, intensitatea fluidului energetic ce s-a transmis către sală a acoperit micile neconcordanțe între compartimente, demonstrând că un spectacol viu, trăit, este perceput de public la adevăratul său nivel conceptual.

Neînscris în partitura operei, a urmat elementul surpriză - minutele lungi şi minunate de STANDING OVATIONS!! Privirile fericite ale spectatorilor s-au reflectat în ochii interpreților, sporind şi mai mult energia din acest lăcaş de cultură. Una dintre acele seri de vis, în care totul se potriveşte “ca la carte”!

Liviu CRĂCIUN

Corul „Symbol” la Ateneul Român

Petruța MĂNIUȚ-COROIU

Corul de copii şi tineret „Symbol” îşi duce mai departe menirea de a propovădui marile valori ale artei, de a mărturisi – prin intermediul muzicii - credința şi bucuria de a o trăi. Compact-disc „Symbol la Ateneul român” aduce în casele ascultătorilor evenimentul care s-a petrecut pe scena emblematică a Filarmonicii „George Enescu” (2011) şi care a fost preluat, cu această ocazie, printr-o foarte bună înregistrare live. Aflat sub oblăduirea duhovnicească a Patriarhiei române, ***Corul Symbol*** poartă amprenta dirijorală inconfundabilă şi longevivă a maestrului Jean Lupu şi a minunatei dirijoare Luminița Guțanu.

Repertoriul propus de cele două discuri reunite în acest album audio deschide o arie stilistică foarte vastă, mai ales dacă avem în vedere un cor de copii şi adolescenți, care devin în mod admirabil capabili de înțelegerea şi interpretarea lucrărilor de tip bizantin şi a creațiilor de construcție armonică-tonală, de pătrunderea spiritului folcloric, al prelucrărilor corale, al lucrărilor moderne sau ale cântecele inspirate de universul copilăriei („Păpuşa pe sârmă”). „Ziua Învierii” şi „Ave Maria” de F. Schubert rezonează la fel de natural şi profesionist din sufletele şi glasurile copiilor care au adus alături de ei şi foştii lor colegi de interpretare, marcând această ocazie aniversară împărtăşită magistral la concertul de la Ateneul român din 2010. Generațiile corale care au susținut ansamblul „Symbol” s-au reunit în acelaşi glas, în aceeaşi şoaptă sufletească care vrea să ne mărturisească faptul că timpul nu trece, că el se depune într-un sediment al veşniciei în care trăiesc marile valori ale lumii, ale artei.

Virtuozitatea vocală marchează un alt teritoriu cucerit de ***corul Symbol***, care recurge la toate manierele de interpretare cu o uşurință care ascunde multă muncă, o atentă realizare a detaliului şi maturizarea sufletească a mesajului lucrărilor : „Sârba pe loc” de Gh. Danga reprezintă un prag de tehnică interpretativă dificil de depăşit pentru orice formație corală, fie ea şi experimentată. Inspirația melodică de tip pascal sau cea dedicată colindelor care mărturisesc întruparea şi naşterea Mântuitorului Hristos completează două nuanțe ale aceleiaşi realități spirituale de cea mai impresionantă altitudine.

Frazele elastice din corul-rugăciune „Miluieşte-mă, Dumnezeule” reunesc viziunea interpretativă imploratoare (esențială, supusă vibrațiilor personale ale clipei) cu cea imperativă şi cu cea suspinată, atât de caracteristică unei rugăciuni care îşi imploră Dumnezeul pentru darul cel mai scump, mântuirea. Copiii cântă cu maturitatea celor care au înțeles care este liniştea

„Cămării Mântuitorului” – transpusă în unisonul cald şi median al psalmodierii - dar şi inocența viselor mari şi a speranțelor fără de sfârşit, pe care le trădează timbrul lor deschis şi tonul firesc, aproape rostit al rugăciunilor. Intonația limpede, timbralitatea pluridirecționată, maturitatea frazală şi construcția impecabilă a discursului muzical sunt atributele de înalt profesionalism ale acestui cor cu un parcurs interpretativ excepțional.

Interpretarea ***corului Symbol*** reflectă o foarte profundă înțelegere a realităților teologice şi muzicale pe care le presupune un astfel de repertoriu, o fină acordare la vibrația Dumnezeirii prin intermediul muzicii. Nu e nevoie de auz ca să remarci precisa şi calda psalmodiere a frazei muzicale, eliberarea de pulsația regulată care te închide în materialitatea prezentului şi ieşirea spre libertatea unde fraza muzicală bizantină îşi regăseşte înălțimile de suflet şi de sunet. Toate acestea devin responsabilitatea concepției dirijorale care trasează linia de exigență a interpretării corale: dirijorii Jean Lupu şi Luminița Guțanu par a scrie, prin gesturile lor interpretative, povestea unor copii care îşi duc destinul de a cânta prin întreaga lume, cu dorința de a împărtăşi bucuria inimii lor.

În astfel de momente unice, actul scenic transcende scena şi artiştii sunt mai mult decât artişti: copii rugători, oameni care-şi sfințesc trăirile prin frumusețea unei muzici de dincolo de orice aplauze sau aprecieri. În cazul corului „Symbol”, repertoriul cameral, vocal-simfonic este reprezentat în egală măsură cu o înțelegere stilistică ce arată o maturitate artistică pe care o căutăm, câteodată, chiar şi în cei care au parcurs deja o îndelungată carieră muzicală.

Atunci când ai privilegiul de a asculta corul „Symbol” – mai ales într-un astfel de eveniment concertistic simbolic -, muzica nu mai este act în sine, ci „doar” mijloc de preamărire a lui Dumnezeu: în sfârşit, muzica atinge starea sa de grație, starea în care ar trebui să se plaseze de câte ori ajunge la excelență. Tăcerile grăiesc: grăiesc din sufletele noastre, atunci când tonul lumii îşi stinge şi îşi învinge vehemența, atunci când ne regăsim acasă, în liniştea sufletelor noastre. Şi atunci muzica îşi deschide adevăratele sensuri, care nu sunt perceptibile la nivel sonor, ci prin trăirile sufleteşti. Tinerii corului „Symbol” aduc muzica acolo unde ar trebui ea să fie întotdeauna, acolo unde ar trebui să fie pentru noi toți: un simbol al frumuseții lumii ce va să fie.

Suitele pentru violoncel de Bach

(sans frontieres)

Dan CAVASSI

OVIDIU MARINESCU este un alt eminent violoncelist român stabilit în străinătate, a cărui carieră solistică se împleteşte în chip armonios cu o bogată activitate pedagogică şi nu în ultimul rând cu performanțe dirijorale.

Imediat după debutul său ca solist în triplul concert de Beethoven, acompaniat de orchestra de cameră din New-York, cântă ca solist cu orchestre din Philadelphia şi Los Angeles. Cariera sa internațională continuă cu numeroase colaborări cu renumite orchestre din America şi Europa. Apare de asemenea în compania orchestrei de cameră din Moskova, în sala mare a conservatorului “P. I. CEAIKOVSKI”, cântă apoi concertul de Elgar cu orchestra Newmark Simphonies, apoi concertul de Şostakovici cu orchestra simfonică din Cleveland, deasemeni este invitat să concerteze la importante festivaluri muzicale de la Lucerna, Bayreuth, Catania, Orlando, Braşov etc. În țara noastră a cântat atât în Bucureşti, acompaniat de Orchestra Națională Radio, cât şi în principalele oraşe cu tradiție muzicală.

OVIDIU MARINESCU este un muzician complex, preocupat permanent de lărgirea repertoriului violoncelistic, dar şi de îmbogățirea limbajului muzical. El interpretează muzică contemporană, muzică de film, face numeroase aranjamente şi transcripții pentru violoncel în diverse ipostaze. Atât publicul cât şi criticii de specialitate au primit cu bucurie înregistrarea operelor complete ale lui Miaskovski în compania orchestrei simfonice a Rusiei

Aproape 200 de ani de tăcere şi necunoaştere s-au aşternut peste cele 6 SUITE PENTRU VIOLONCEL SOLO de când BACH le aşternuse pe hârtie (compuse probabil înainte de 1720). Glorioasa lor carieră începe după 1900, când Pablo Casals le descoperă şi realizează o primă ediție discografică (1925). De atunci recunoaşterea şi celebritatea lor nu a încetat să crească: în prezent suitele fac parte din repertoriul de aur al violoncelului, iar studiul lor începe chiar din şcoala de muzică, devenind necesar şi obligatoriu. Pe scena de concert, uneori se mai cântă câte o suită sau tradiționalul *bis* ,dar cu totul alfel stau lucrurile când îți dă mâna să realizezi o integrală.

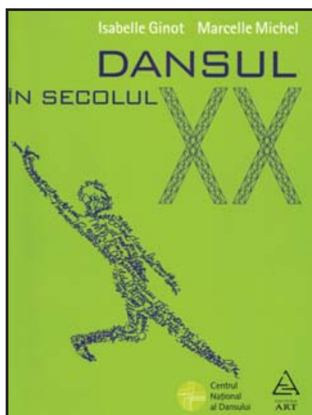
După Casals au mai fost Starker, YO-Yo-Ma, Mayski, adică din cei foarte mari. Iată că acum avem şi un român care se poate măsura cu ei şi o face foarte bine. Interpretarea lui Ovidiu Marinescu este puternică şi sobră, poate fi lirică sau dramatică, dar în primul rând este puternică. Îți dă sentimentul unei forțe absolute, imuabile: este muzica lui Bach în stare pură, muzica părând mai presus de orice voință pământeană. Perfecțiunea tehnică a artistului este îmbinată cu gustul rafinat, rezultând o interpretare plină de sentiment şi de ştiință muzicală.

Dacă orice creație a spiritului poartă în ea pecetea epocii, cel mai important lucru este proiecția ei către viitor, şi - în acest context - inedita dar îndrăzneața idee de a amesteca suitele şi părțile lor între ele într-o ordine aleasă de interpret dă o notă de libertate muzicii lui Bach şi conferă celor şase suite o structură caleidoscopică infinită, în care orice acord final poate deveni... punct şi virgulă...

Dansul în secolul XX

Grigore CONSTANTINESCU

Putem vorbi despre tainele trecutului apropiat, aşa cum ne invită, o apariţie recentă despre arta dansului contemporan ? Este vorba despre o lucrare descoperită de o pasionată cititoare şi cercetătoare a esteticii, teoriei şi istoriei dansului, Vivia Săndulescu, pentru care succesul acestei arte apare în relaţie firească legat de dimensiunile culturii. Cartea, **Dansul în secolul XX,** scrisă de către Isabelle Ginot şi Marcelle Michel, editura Larousse 2008, a fost preluată într-un proiect al Centrului naţional al dansului – Bucureşti şi Editura Art, 2011. Suntem avantajaţi să putem răspândi în lumea iubitorului dansului o nouă serie de informaţii şi comentarii oglindind evoluţia unei arte care trăieşte prin şi pentru oameni, însoţită de sunetul muzicii şi culoarea imaginii. „Miza acestei lucrări, cum ne avertizează prezentarea românească, constă în a regândi felul în care s-a constituit istoria dansului, luând în considerare fenomenul dansului modern, recent, dar amplu în acelaşi timp.” Lectura–studiu propune cititorului chei de pătrundere a subiectului, stabilirea de repere cu ajutorul cărora să se orienteze în lumea, greu de pătruns, a întrebărilor care au traversat şi au stat la baza spectacolelor de dans definite de-a lungul secolelor.

Autoarele – autentice profesioniste ale istoriei dansului - preced abordarea subiectului propriu-zis, cu preludări oglindind originile şi primele secole de existenţă ale baletului occidental, cunoaştere fără de care nu este posibilă valorizarea creaţiilor mai apropiate de contemporaneitate. Astfel pregătiţi, intrăm în dezbaterea propriu-zisă, care se desfăşoare într-o formă deosebit de interesantă. Întreaga problematică îmbină informaţia, documentare şi comentariul, determinând o dezvoltare atitudinală a discursului. Dacă la traducerea deosebit de bine nuanţată literar, realizată de Vivia Săndulescu, se adiţionează consilierea oferită de Vava Ştefănescu, precum şi condeiul grafic al Corinei Duma, în formula originală, cele două autoare ne oferă satisfacţia unui alert dialog de idei şi opinii ce fac lectura plină de interes şi neprevăzut. Dimensiunea modernă acoperă istoric originile, culturile europene şi filiera americană, personalităţile de primă importanţă aruncând fulgere olimpiane asupra istoriei unui secol. Semnalele de evoluţie, revoluţie ruptură sau schimbare se întrevăd în diverse ipostase. Domină pregnanţa perso-nalităţii creatoare - concepţie coregrafică, concepţie inter-pretativă - clădită pe formaţia tradiţională acceptată, respinsă sau continuată, pe investigarea noului în relaţia cu alte arte

Cele două autoare au dorit să păstreze, într-o anumită măsură, criteriul istoric caracteristic pentru un manual de studiu. În această direcţie se rânduiesc explicaţii, inventarieri şi documente necesare, precum şi nume ordonări de etape, geografii, evaluări pe generaţii. De asemenea, evenimentele principale ale secolului se supun unor interpretări subiective, nuanţări ce aparţin receptării sensibile în faţa actului artistic. Comparând cu ceea ce am reuşit să ştim cu ceea ce este cuprins în această convingătoare carte portret a secolului XX, utilitatea sistemului de redare devine deosebit de complexă. Ca într-un film cu artişti cunoscuţi ai scenei, autori împliniţi în coregrafie, compozitori prinşi de vraja gesturilor inspiratoare, plasticieni autori de spaţii scenografice, condeieri de librete sar şi comentatori, ne aflăm între reîntâlnire şi revelaţie, obţinând acordul aşteptat între adevăr şi presupunere, nou şi vechi, rutină şi trăire spontană. Nume, multe nume (inserate şi într-un foarte util index) se perindă prin scena acestui volum construit sub amprenta acestui „DUBLU X” care înseamnă un secol de-abia trecut, orientat spre o scară ascensională a unui un secol ce abia începe. Recentele semnături din spectacolele noastre coregrafie – fie Balanshine, Kilian, Forshyte – ne-au arătat câte trebuie să mai ştim, pentru a nu fi surprinşi de lipsa unei informaţii care presupune înţelegerea. Dansul se învaţă studiind, exersând, inventând, creând dar, cu ne atrag atenţia autorii francezi şi români ai acestui proiect, neapărat privind şi citind.

Adio, Steluţa Mitu!

Liliana IACOBESCU

Acum câteva zile, la 19 iulie, Steluţa Mitu ne-a părăsit, plecând spre stele…

Timp de aproape patru decenii, ea a fost sufletul Filarmonicii din Braşov, demonstrând, odată mai mult, că „omul sfinţeşte locul”.

Născută pe 13 februarie 1945, la Bucureşti, a fost studentă a Conservatorului din Iaşi, secţia Pedagogie-Muzicologie, între anii 1963-1968. Acolo, a beneficiat de îndrumarea unor profesori străluciţi, ca muzicologul George Pascu, compozitorul Achim Stoia, maestrul de cor Ion Pavalache, dirijorul Ion Baciu.

Prin concurs, a intrat ca secretar muzical la Filarmonica din Iaşi, unde a funcţionat timp de 6 ani (1967-1973). În anul 1973, a devenit secretar muzical şi apoi consilier muzical la Filarmonica din Braşov.

Este greu de imaginat câtă abnegaţie şi cât sacrificiu de sine presupune această meserie. Aceştia sunt oamenii din spatele scenei, cei nevăzuţi, neştiuţi, care nu se bucură niciodată de ovaţiile şi aplauzele publicului. Ei sunt, însă, creierul şi inima oricărei manifestări.

Aceasta a fost Steluţa Mitu, cea al cărei nume aproape că se confunda cu numele Filarmonicii din Braşov. În mare măsură, prestigiul acestei orchestre i se datorează.

Să organizezi sute de repetiţii, concerte şi turnee ale orchestrei, să întocmeşti repertoriile concertelor simfonice şi de cameră, să supraveghezi activitatea bibliotecii muzicale – toate acestea presupun competenţă, eficacitate, iniţiativă, tenacitate, trăsături pe care Steluţa Mitu le-a avut din plin. Tot ea a participat an de an, cu profesionalismul ce o caracteriza, la organizarea Festivalului Internaţional al Muzicii de Cameră, care a făcut din Braşov, până nu de mult, un centru cultural al ţării.

Nu putem sublinia îndeajuns calităţile ei sufleteşti, care au generat sentimente de preţuire din partea tuturor: mereu disponibilă, deschisă, caldă, gata de a pune în valoare pe alţii, ea ştia să îmbine nobleţea cu discreţia, dovedind o subtilă diplomaţie. Entuziasmul şi optimismul erau dublate de exigenţă şi capacitate de discernământ.

Datorită acestor calităţi, a ştiut să atragă solişti şi dirijori de înaltă calitate, din ţară şi din străinătate.

Un rol deosebit l-a avut în promovarea tinerelor talente, realizând concerte şi recitaluri ale copiilor talentaţi, ca şi concerte-lecţii pentru elevi. Aceste concerte-lecţii au avut loc

In memoriam Dan-Nicolai Cumpătă

Marcel FRANDEŞ

Am intrat în al 11-lea an de când profesorul universitar Dan Nicolai Cumpătă, unul dintre cei mai de seamă reprezentanţi ai şcolii violonistice româneşti, ne-a părăsit în această lume.

Născut la Iaşi în 11 iunie 1933, a început studiul viorii la vârsta de şase ani cu Aurel Barbu. I-a mai avut ca profesori pe Sandu Albu la Bucureşti, Elsa Kreutzer la Sibiu şi Traian Elian la Craiova. După absolvirea Colegiului *Nicolae Bălcescu* din Craiova, Dan - Nicolai Cumpătă a urmat cursurile Conservatorului *Ciprian Porumbescu* din Bucureşti la clasa maestrului **Garabet Avachian** – vioara şi a maestrului **Alexandru Theodorescu** - muzica de cameră. La încheierea studiilor universitare, a obţinut diploma de solist concertist la specialitatea vioară. Activează apoi, ca profesor de vioară la Liceul de muzică nr. 1. A activat ca lector la Facultatea de Muzică din cadrul Institutului Pedagogic din Bucureşti între 1961 şi 1967. Devine asistent al profesorului Garabet Avachian la Conservatorul *Ciprian Porumbescu* în anul 1967, parcurgând toate treptele ierarhice din Învăţământul Superior. A preluat cursul de Metodica predării instrumentelor de coarde de la profesorul universitar Ionel Geantă, în 1977. A ocupat succesiv importante funcţii de conducere în cadrul Conservatorului bucureştean, de la Şef de catedră, la Decan al Facultăţii de Instrumente şi Canto, la Secretar Ştiinţific, până la cea de Rector.

Ca violonist, maestrul Dan - Nicolai Cumpătă a susţinut recitaluri şi concerte de muzică de cameră, precum şi concerte cu orchestra de cameră a Conservatorului din Bucureşti, abordând un repertoriu ce acoperea toate stilurile muzicale.

Maestrul Dan Cumpătă a fost invitat în jurii ale unor concursuri de vioară naţionale şi internaţionale precum *Darclée* (Piteşti), *Lira de Aur* (Suceava), *Henryk Wieniawski-Lipinski* (Polonia 1985). A fost numit observator pe lângă juriul secţiei de vioară al Concursului Internaţional *Marguerite Long - Jacques Thibaud* (Franţa, 1973).

Pentru Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din România, a îngrijit ediţii ale *Studiilor pentru vioară* op. 74 de Charles Dancla (1966) şi a *Sonatei pentru vioară şi pian în Re major* de Pietro Nardini. A elaborat o serie de studii ce vizează Metodica predării viorii, dintre care enumăr : *Consideraţii privind unele aspecte legate de studiul intonaţiei la vioară, Elemente de expresie muzicală în cântatul la vioară, Trăsături ale şcolii româneşti de interpretare violonistică, George Enescu şi şcoala românească instrumentală, Elemente senzoriale în cântatul instrumental, Ritmul la instrumentele cu coarde, Elemente definitorii în interpretarea stilului clasic la vioară, Aspecte interpretative ale stilului romantic în literatura viorii Mişcări de bază ale tehnicii violonistice - Tehnica articulaţiei, Tehnica expresiei, Tehnica emisiei sonore, Tehnica de arcuş, Dinamica la vioară şi particularităţile motrico-tactile de realizare, Probleme de metodica predării şi studiului viorii, Orientări contemporane în pedagogia instrumentelor de coarde.*

Eleganţa şi ţinuta universitară a maestrului Dan Cumpătă rămâne un model pentru urmaşi. Cu multă dragoste şi umor, maestrul îşi îndemna studenţii sfioşi în a începe să cânte în faţa comisiei de examen la vioară, prin acel optimist, DEBUTEAZĂ! Pentru mulţi discipoli a fost o veritabilă profeţie în cariera lor: Adriana Nedriţă - actualmente membru al Orchestrei *Sergiu Celibidache* din München, Mihai Craioveanu - solist, concert-maestru, profesor la *Universitatea Illinois*, SUA şi Elena Rotărescu – actualmente violonistă în Orchestra din Parma, Italia - au obţinut premii la concursuri naţionale şi internaţionale de vioară. Alţi discipoli s-au afirmat ca interpreţi sau profesori recunoscuţi în lumea muzicală din ţară şi din străinătate. De asemenea regretaţii noştri colegi, violonistul **Dan-Claudiu Vornicelu** şi Profesorul universitar doctor, **Dorel Paşcu** - Preşedinte al UNMB, au studiat vioara cu maestrul Dan Cumpătă.

Ani de-a rândul, profesorul universitar Dan-Nicolai Cumpătă, titular al cursului de *Metodica predării instrumentelor de coarde,* a îndrumat practica pedagogică a studenţilor din UNMB şi a condus activitatea de perfecţionare a profesorilor din învăţământul muzical preuniversitar.

Astăzi, majoritatea cadrelor didactice ale catedrei noastre, şi nu numai, beneficiază de rezultatele gândirii sale muzicale profunde. Unii îşi amintesc de prelegerile din cadrul Sesiunilor Ştiinţifice, alţii de subtilele comentarii prilejuite de prestaţia studenţilor în examenele de vioară ori de sfaturile şi observaţiile atât de la obiect, mereu într-un limbaj academic.

Alături de consideraţiile generale asupra cântatului la vioară, multe dintre ideile maestrului se refereau la aspectele concrete. Maestrul recomanda diferenţierea vocilor prin folosirea sporită a greutăţii braţului drept şi a presiunii degetelor pe arcuş - în ceea ce priveşte firul principal, iar relaxarea angrenajului motric - pentru vocile care contrapunctează. Totodată, propunea aplicarea frecvenţei mari a *vibrato*-ului pentru expresivizarea liniei melodice principale şi a unei frecvenţe mai mici a oscilaţiilor, pentru vocile secundare.

În pleiada marilor maeştrii ai şcolii româneşti de vioară, profesorul universitar Dan Nicolai Cumpătă rămâne o figură strălucitoare, un reper mereu actual.

în Grădiniţele române, germane şi maghiare, în Şcoli, în Licee, ca şi la Facultăţi.

Nu de puţine ori, a avut de înfruntat situaţii dificile, pe care le-a rezolvat cu înţelepciune, găsind mereu o soluţie salvatoare. Şi-a petrecut zile şi nopţi în birourile Filarmonicii, uitând de viaţa ei personală.

În data de 24 mai 2008, două inimoase profesoare de la Liceul de Muzică *Tudor Ciortea* din Braşov – Isabella Cantoreanu şi Raluca Gheorghiu – au organizat din proprie iniţiativă şi substituindu-se Filarmonicii, un concert închinat Steluţei Mitu. El a avut loc la Muzeul de Artă şi a fost onorat de prezenţa unor artişti de marcă, precum Marin Cazacu, Ilarion şi Florin Ionescu-Galaţi, Horia Mihail, Anton Niculescu, Mihai Ungureanu. Cu această ocazie, a fost editată o broşură, în care mulţi din cei care au iubit-o şi au apreciat-o şi-au exprimat gândurile. Spicuim câteva din acestea: Adrain Pop: „Un calm îngăduitor şi omenos ocrotind entuziasmul său interiorizat, trădat doar prin frumuseţea zâmbetului, atunci când îi reuşea un eveniment sau când putea să se facă utilă. Un om potrivit la locul potrivit, ce şi-a dedicat fiinţa destinului Filarmonicii braşovene". Emil Simon: „Dacă Steluţa n-ar fi existat, Filarmonica Braşov n-ar fi existat…dacă Steluţa n-ar fi existat, ea ar fi trebuit să fie inventată". Dan Grigore: „ Mi-e greu să imaginez o altă instituţie muzicală din România, care să fie atât de substanţial clădită, precum este Filarmonica din Braşov, pe entuziasmul şi fidelitatea, pe competenţa şi consecvenţa acestei excepţionale femei".

În ziua înmormântării, 21 iulie, la slujba ce a avut loc la Biserica Sf. Nicolae din Schei, cvartetul vocal „Anatoli" a învăluit atmosfera în sunete de înaltă calitate, iar după ceremonie, împreună cu doi tineri foarte talentaţi – violonistul Valentin Şerban şi violoncelistul Teodor Rusu – am încercat să-i aducem un omagiu sonor, într-un recital la Casa Mureşenilor.

Steluţa Mitu, un model, ca om şi ca artist, în faţa căruia ne înclinăm, cu iubire, respect şi admiraţie.

Splendoarea gestului

Un interviu cu Cristina Hamel

În coregrafia națională și internațională, performanțele dumneavoastră solistice excepționale se află acum sub aura legendei. S-ar spune că destinul v-a surâs…

Fiecare dintre cei care au îmbrățișat această artă a dansului a avut soarta lui, și asta fără motivații întotdeauna explicabile. Liceul de coregrafie din București, unde condițiile de studiu și de pregătire profesională sunt astăzi departe de un confort cât de cât acceptabil, are de la an la an generații de balerini si balerine care strălucesc pe scene mai mult decât respectabile, la companii coregrafice de prestigiu și la concursuri internaționale, cât de selective ar fi… Sunt multe nume care ar trebui știute, dar ele apar meteoric în mass media din țară. În plan filozofic, dar și real, există o lege a seriei, o lege care pentru generația din care fac parte ne-a situat pe culmi vertiginoase. Trebuie amintit că școala noastră de balet a fost înființată în 1924 de Anton Romanovski, un polonez, balerin de excepție, care a creat la București o pleiadă de balerini ale căror merite artistice sunt sesizabile și astăzi. După cel de-al doilea Război Mondial, cu toate necazurile pe care ni le-au adus rușii, coregrafia românească a intrat în contact nemijlocit cu marile școli de balet de la Moscova și de la Sankt Petersburg, pe atunci Leningrad, școli de strălucire planetară. Anton Romanovski avea școala rusă, după cum în partea a doua a secolului trecut , aceeași tradiție a ilustrat-o Oleg Danovski, ale cărui coregrafii și montări de mari spectacole integrale sunt nu numai memorabile, ci și partituri marcante ale baletului românesc. Școala de balet rusă este până la urmă cea mai bună din lume. Asta a generat și în coregrafia românească apariția, începând de pe la 1960, a unor generații de profesioniști de excepție, în genul major al artei coregrafice, între care au strălucit intens Irinel Liciu, o balerină de neuitat și neuitatul Gabriel Popescu, Bella Balogh, Ion Tugearu, Magdalena Popa, Leni Dacian, Sergiu Ștefanschi, Gigi Căciuleanu, printre ale căror nume își are locul lui și numele meu. Am invățat mult și unii de la alții. Pentru noi, dansul era un fel de refugiu în strălucirea scenei, in clipa imensă și trăită și irepetabilă care este asimptota pe care matematica nu poate s-o atingă, dar pe care arta o poate depăși…

Hegel spunea că arta este viața glorioasă a naturii…

Pentru aceasta trebuie să dispui de potențial artistic, de o cultură bogată, atât în profesie, cât și mult mai larg.

… De o imaginație debordantă și de o școală care ea însăși trebuie să fie excepțională și căreia trebuie să-i fi făcut față.

În ultima vreme în școala românească de balet este o renaștere ilustrată în principal de tot ce se petrece la Liceul de coregrafie din București, unde realizările sunt realmente excepționale. Și nu numai atât. Există un du-te vino pe scenele de balet din țară a multor balerini și balerine de ținută admirabilă și a unor maeștrii coregrafi de puternică autoritate profesională, nu numai din Europa și Statele Unite, dar și din Rusia și din Japonia. În acest sens pot fi spuse multe despre Teatrul de Balet din Sibiu, tânăr ca existență, și unde s-au reușit spectacole de certă performanță coregrafică și interpretativă. La unele dintre aceste spectacole am semnat eu însămi coregrafia, și astfel pot vorbi printr-o cunoaștere directă.

Cândva, pe la 1975 ați decis de a dansa independent în Vest, gest care atunci echivala cu ruperea tuturor relațiilor cu regimul dictatorial în vigoare atunci în România.

Au fost impresari de anvergură europeană și transatlantică interesați de performanța și arta mea coregrafică și am avut satisfacții splendide și de neimaginat, în fața unor mulțimi de spectatori cuceriți de aparițiile mele până la cea mai intimă fibră a emoției… dar despre toate acestea poate că voi reuși să adun această memorie, în paginile unei cărți…

Totodată ați avut posibilitatea și interesul profesional de a urmări și a emite judecăți de valoare asupra spectacolelor de balet de pe o scenă sau alta din Vestul Europei.

Am văzut multe spectacole, într-adevăr.. Unele au fost pur și simplu niște elucubrații, altele au fost experiențe de laborator, sau încercări mai mult sau mai puțin reușite de a implementa scenic o idee sau alta … Dar am văzut și coregrafii în structuri care defineau pur și simplu minunăția… acea minunăție care ne justifică existența. Însăși existența de a fi …

Acum locuiți în Franța și activitatea dumneavoastră e acolo, dar reveniți destul de des în România, pentru că nici colegii dumneavoastră și nici publicul nu vă uită.

Sunt multe proiecte și preocupări care mă pasionează și unul dintre acestea este de a face coregrafie cu amatori. Este un univers fascinant. Dar poate vom mai vorbi despre asta.

Interviu de **Mircea ȘTEFĂNESCU**

De vorbă cu Iosif Ion Prunner

Mircea Ştefănescu: *Dacă veți fi de acord să începem cu câteva date de istorie muzicală ale familiei dumneavoastră…*

Iosif Ion Prunner: Bunicul meu, Joseph Prunner, s-a născut la 1886 la Graz, în Austria. El era un contrabasist de excepție, şi component al orchestrei Operei din Viena. La recomandarea marelui dirijor care a fost Felix Weingartner, pe la 1909 Joseph Prunner a venit la Bucureşti unde a desfăşurat de-a lungul a mai multor decenii o activitate muzicală şi didactică mai mult decât meritorie, el fiind fondatorul şcolii acestui instrument în muzica românească, profesor la Conservator şi şef de partidă în orchestra Filarmonicii din Bucureşti.

M. Ş.: *De altfel, familia Prunner a împlinit de curând centenarul de când este în Filarmonică…. 1909-2009… Bunicul dumneavoastră, tatăl dumneavoastră, apoi Constantin Silvestri, marele şef de orchestră şi compozitor, care era văr primar cu tatăl dumneavoastră şi dumneavoastră… Şi acum sa vorbim despre tatăl dumneavoastră, Iosif Prunner-jr…cum i se spunea…*

I. I. P.: Tatăl meu, Iosif Prunner a fost în anii tinereții un pianist concertist de mare perspectivă, el evoluând în compania unor dirijori ale căror nume au şi astăzi rezonanța în memorie, şi mă refer la Perlea, Alessandrescu, Rogalski… Numai că la sfârşitul celui de-al doilea Război Mondial, în 1946, ruşii, putere ocupantă atunci în România, i-au arestat pe aproape toți etnicii germani, cetățeni români, acuzați de colaboraționism cu Germania fascistă. Zeci de mii de persoane au fost urcate în trenuri cu vagoane de marfă, cu direcția Donbass, Ucraina, unde urmau să lucreze în minele de cărbuni de acolo…Trenurile acestea se târâiau de la o gară la alta, şi toți erau înspăimântați de moarte… Într-unul dintre aceste vagoane sordide se afla şi tatăl meu... Avea 34 de ani… Bunicul meu Joseph Prunner s-a prezentat în audiență la Rege, implorându-l ca fiul său Iosif să fie izbăvit… Fapt este că în momentul în care trenul în care se afla tatăl meu era gata să pornească pentru a trece Prutul, un aghiotant regal s-a prezentat la comandantul rus şi a solicitat nominal ca tatăl meu să fie scos de sub escortă. Tata s-a întors acasă.. Devenise tăcut, retras, dar mama mea şi familia l-au ajutat din toate puterile să-şi dezâmpovăreze mintea şi sufletul de împrejurările prin care i-a fost dat să treacă… A fost profesor de acompaniament la clasele de instrument şi de canto de la Liceul de muzică nr. 1 din Bucureşti, era îndrăgostit să lucreze şi să facă muzică cu elevii, iar mulți dintre aceştia îi datorează şi astăzi mult din succesul carierei pe scenele de recital, de operă şi de concert. A fost şi primul pianist acompaniator al corului Filarmonicii.

M. Ş.: *Dumneavoastră, ați relevat, muzical vorbind, o altă dimensiune. Ați studiat pianul şi aparițiile dumneavoastră în recitaluri şi concerte au fost salutate de publicul meloman şi de presa de specialitate.. Dar, cum s-a văzut, în timp v-ați întâlnit şi v-ați împlinit vocația, o vocație dublă, aş spune, cea de dirijor de orchestră, şi aceea de dirijor al celui mai performant cor de repertorii vocal simfonice, atât cât ne priveşte, Corul Filarmonicii din Bucureşti.*

I. I. P.: Dintotdeauna am avut legături de familie şi de artă cu Filarmonica…În 1978 am fost cooptat ca pianist asistent al lui Vasile Pântea, dirijorul titular din acel timp al Corului Filarmonicii… Paralel m-am pregătit în arta dirijatului de orchestră cu maestrul Constantin Bugeanu.

M. Ş.: *Pentru a-l cita pe Bernard Shaw, dirijorii de regulă, sunt persoane oficiale, şi asta se poate vedea şi cu ochiul liber, în cele mai multe dintre situații, pentru că îmbină talentul lor, cât îl au, cu autoritatea administrativă, iar din mixajul acesta, nu iese niciodată ceva bun. Publicul mai poate fi înşelat, dar cunoscătorii, nu. Şi am mai scris şi altă dată, că ceea ce vă afirmă, este talentul şi numai talentul. De fiecare dată când sub cupola Ateneului Român este prezentată publicului o lucrare vocal simfonică, oricât de solicitantă ar fi, sub bagheta unor dirijori de orchestră mai mult decât redutabili, la sfârşit, când sunt aplauzele, sunteți chemat invariabil pe scenă pentru a fi omagiat pentru felul în care este pregătit corul. Acestea sunt realități care nu suportă contrazicere. Dar ar mai fi şi turneele..*

I. I. P.: … Cum sunt aparițiile corului Filarmonicii cu orchestra Capitol din Toulouse, cu Recviemul de Verdi, sau programul prezentat la sala Pleyel din Paris, sau la Filarmonica din Bilbao, Spania, asta numai în ultimii doi-trei ani…

M. Ş.: *Anul trecut s-au celebrat printr-un mare concert vocal simfonic de mare success,. Pe care l-ați dirijat, 6o de ani de la înființarea corului Filarmonicii. Momentul a reunit colegial reprezentanți ai corului Radio Bucureşti, ai Filarmonicilor din Craiova şi Cluj- Napoca, ai corului Operei Române din Bucureşti şi ai Corului Național de cameră Madrigal, un numeros public şi mulți pensionari, foşti corişti în corul Filarmonicii din Bucureşti. Totuşi, impresionant ca forță, intonație perfectă, pregătit pentru a face față unor compoziții diferite ca structură şi tehnică vocală, corul pe care îl conduceți păcătuieşte printr-o dicție practic deficitară.*

I. I. P.: Eu nu pot face nimic în această privință, de vreme ce toți coriştii noştri sunt absolvenți ai claselor de canto de la universitățile noastre, unde dicția nu reprezintă nici ce mai neînsemnată preocupare.

M. Ş.: *Recent într-un concert al Filarmonicii am admirat suflul năvalnic, plutirea nobilă în absolut al Corului pregătit de dvs. în Recviemul german de Brahms, ceea ce l-a transpus pe dirijorul de orchestră, german şi el, dar artist oaspete, într-o stare de surprindere totală. Ca la ceva neauzit, încă.*

I. I. P.: Există în viața muzicală la un moment sau altul astfel de străfulgerări. Eu consider că în muzică trebuie să înțelegi şi să transpui în sonor partiturile profund şi nuanțat. O partitură oferă muzicianului şi ascultătorului acea a doua existență pe care o dă speranța, şi încă mai mult, dimensiunea artistică a speranței.

Interviu realizat de **Mircea ŞTEFĂNESCU**

Following Liszt…

Corina BURA

Pe urmele lui Liszt…În căutarea lui Liszt… un posibil *motto* sub care s-a desfăşurat recitalul binecunoscutei formaţii „Aperto" la Palatul Mogoşoaia, manifestare aparţinând stagiunii organizate de RRM în colaborare cu Centrul Cultural Maghiar şi cu Centrul Cultural Palatele Brâncoveneşti. Principalii fondatori, violonistul **Ladislau Csendes** şi pianista **Dolores Chelariu** au fost protagoniştii unei seri inedite al cărei program a parcurs într-o admirabilă interpretare repertoriul scris în original pentru cele 2 instrumente de către Franz Liszt, de la a cărui naştere lumea muzicală de pretutindeni sărbătoreşte două secole. La ideea violonistului, parcursul lucrărilor a conturat portretul lisztian trasând patru coordonate caracteristice acestor opusuri, implicit ale vieţii marelui pianist: Elegiacul, Prea cucernicul, Filantropul şi Virtuozul…. Lucrările au fost grupate probabil şi în funcţie de ceea ce a propus catalogarea făcută de Humphrey Searle, iar alăturarea unor piese de genul celor două *Elegii* (S 130 –1874 şi S 131 - 1877) şi *Romance oubileé* (S 132 –1880) aparţinând unui ethos presupus romantic, cu *La lugubre gondola* (S 134/ 200 I, II 1883-1885) asupra căreia Liszt a insistat pe mai multe variante şi care împreună cu *Bagatela fără tonalitate* şi *Csárdás*-ul *macabru* reprezintă eboşa unor sonorităţi care vor intra în preocupările muzicienilor abia după trei decenii, au relevat o strategie extrem de bine elaborată. Cele patru piese gândite şi interpretate într-o tensiune mereu amplificată au dezvăluit un Liszt a cărui expresie de sine capătă sensuri nebănuite. Învăluind liniile melodice cu patos şi accente dramatic amplificate, interpreţii au pătruns în zona „fierbinte", frenetică, senzuală, a unui Liszt „erotico", într-o manieră foarte apropiată de aceea cu care Piazzola va impresiona peste decenii; pentru că Ladislau Csendes, din perspectiva experienţei şi ştiinţei violonistului contemporan, valorifică şi epuizează textul la modul absolut. *La lugubre gondola,* care poate mai mult decât alte titluri *(Malédiction, Totentanz- Paraphrase on Dies Irae, Mephistowalzer, Faust-Symphonie, Unstern: sinistre, disastro ,* – o parodie pe tema aceluiaşi imn al lui Toma de Celano) speculează cu precădere trăsătura gothică a romantismului şi care asemenea altor opusuri târzii ale creaţiei sale cultivă ambiguitatea tonală, a fost un pre-text muzical peste care violonistul L.C. a operat o seamă de efecte extrem de rafinate, de la alterarea progresivă a sunetului până la *sul ponticello*…demonic…înfricoşător. Personal considerăm această parte a recitalului ca fiind cea mai interesantă prin potenţial şi noutatea interpretării şi prin punţile pe care le proiectează către viitor.

La antipod **Prea cucernicul**, în *Benedictus und Offertorium (Missa Coronationalis* -1867) se transpune în atmosfera plină de pietate a momentului liturgic, iar *Epithalam zu Eduard Reményis Vermählungsfeier* este de fapt un mic marş festiv cu ritmuri specifice, plin de veselie şi umor.

Recitalul a continuat în acelaşi registru trecând la cel de-al treilea capitol intitulat **Filantropul,** ştiută fiind generozitatea lui Liszt în a promova opera contemporanilor şi nu numai, celebri, lansaţi sau obscuri, prin transcripţii şi parafraze pe care le făcea cunoscute în nenumăratele sale apariţii publice : Àbrányi, Alyabyev, Auber, Beethoven, Bellini, Berlioz, Donizetti, Ernst Duke, Erkel, Festetics, Glinka, Halévy, Mendelssohn, Mercadante, Meyerbeer, Mosonyi, Mozart, Pacini, Paganini, Raff, Rossini, Schubert, Ceaikovski, Verdi, Végh, Wagner, Weber sau Contele Zichy Géza….Faţă de Berlioz a avut o deosebită preţuire şi a fost primul care a prezentat publicului *Simfonia Fantastica* prin versiunea pentru pian. Tot din opera lui Berlioz a mai prelucrat *L'idée fixe: Andate amoroso, Bénédiction et Serment de Benvenuto Cellini, , Ouverture Le Roi Lear ş.a.*

Rêverie et Caprice (1841), singurele piese scrise pentru vioară şi pian, sunt contemporane cu *Les nuits d'été* şi creează o atmosferă transparentă, specifică genului şi muzicii franceze. Cele două piese care alcătuiesc *Aus der Heimat* scrise de Bedřich Smetana între 1879-80 îşi justifică prezenţa în acest program prin faptul că acesta s-a raliat noilor idei promovate de Liszt şi Wagner, atitudine care a fost dezavuată în diferite cercuri care o considerau dăunătoare dezvoltării unui stil muzical specific ceh. Cu toate acestea muzica acestui Duo emană melancolie şi bucurie prin intermediul unor formulări melodice specifice folclorului ceh. Ultima piesă a fost însufleţită chiar prin aplicarea unor *trouvaille*-uri extrase din repertoriul virtuoz, potrivite şi pline de bun gust, fapt care a marcat trecerea spre punctul culminant al serii, în care s-a dezlănţuit Liszt, **Virtuozul**! Parafraza *Cei trei ţigani* îşi are obârşia în cântecul cu acelaşi nume pe versuri de Lenau din 1860 (S 319) prelucrat şi cu orchestră (S 374) adaptat în final pentru repertoriul cameral (S 383). Cadenţe strălucitoare, idiomuri deja familiare, parcă desprinse din *Scripcarul pe acoperiş*, (deşi temporal sensul este invers) o pătrundere perfectă a manierei prin care sunt distilate şi înnobilate acele marcaje specifice ethosului, iată câteva dintre virtuţile interpretative ale celor doi protagonişti. Pentru orice auditoriu *Grand Duo concertant* , care se desfăşoară într-o formă variaţională continuă specifică scriiturii lui Liszt, rămâne lucrarea cu succes asigurat. S-a afirmat despre estetica sa că „face din ornamentaţie un principiu dinamic al dezvoltării şi al amplificării" şi dacă până acum s-a făcut tot timpul remarcată fineţea cu care Dolores Chelariu l-a secondat pe violonist - deşi la Franz Liszt tastele nu sunt niciodată în planul doi – aici prestaţia tehnică a fost una de prim rang, în dificilele şi amplele suprafeţe solo ale pianului care şi-au păstrat calitatea excepţională atât în lanţurile octavelor cât şi ale pasajelor intens cromatizate. Cei doi solişti au oferit o seară extraordinară, fermecătoare, memorabilă prin modernitatea interpretării, pe care am dori să o retrăim măcar pe calea undelor sau a unui disc…păcat că epitetul „magic" s-a devalorizat ca atâtea alte cuvinte care sunt astăzi folosite fără nici o acoperire, pentru că în contextul amintit ar fi fost cel mai potrivit.

Excelențe ale vieții corale bucovinene

Corul Byzantion

Constanța CRISTESCU

Festivalul-Concurs Național de Muzică Corală Religioasă Ortodoxă "Buna Vestire" de la Fundul Moldovei, județul Suceava, a ajuns la a XXI-a ediție, deschizând în mod strălucit un nou deceniu pentru mişcarea muzicală corală de înaltă ținută artistică. Festivalul-concurs s-a desfăşurat în fermecătoarea vatră folclorică bucovineană în ziua de 27 martie, fiind precedat de un simpozion intitulat generic "Tradiție şi contemporaneitate în satul românesc bucovinean", de o expoziție de icoane pe sticlă a prof. Lucău Dănilă Filon şi de deschiderea "Târgului de ouă încondeiate".

Ca o încununare a artelor deopotrivă tradiționale şi moderne, festivalul-concurs coral a reunit, sub jurizarea severă a unei echipe de specialişti reputați, nouăsprezece coruri rurale şi urbane grupate în patru secțiuni: 1. licee cu profil muzical şi teologic, 2. licee cu alt profil, 3. coruri aşezăminte culturale şi 4. coruri parohiale.

Juriul a fost format din următoarele personalități: acad. Viorel Munteanu - compozitor, rector Universitatea de Artă "George Enescu" Iaşi, preşedintele juriului, conf. univ. dr. preot Florin Bucescu şi prof. Viorel Bârleanu - etnomuzicolog, ambii de la Universitatea de Artă "George Enescu" Iaşi, prof. Sever Dumitrache - manager Centrul Cultural "Bucovina" Suceava şi prof. Emil Forfotă – dirijor Câmpulung Moldovenesc.

Repertoriul abordat a fost selectat de fiecare ansamblu coral dintr-o antologie corală alcătuită de Viorel Munteanu, Viorel Bârleanu şi Florin Bucescu special pentru acest festival, intitulată **Lăudăm pre Domnul.** *Antologie corală*, ***Festivalul de muzică religioasă*** **Buna Vestire** ***Fundu Moldovei, Suceava***, Editura Artes, 2010. Antologia cuprinde un repertoriu bogat şi divers atât în privința conținutului muzical-tematic, cât şi în privința complexității scriiturii corale. Regăsim alături de monodia psaltică aparținând unor nume consacrate în istoria muzicii bizantine, monodii psaltice acompaniate de tradiționalul ison la octavă şi prelucrări corale la două, trei şi patru voci, uneori cu solişti, dar şi prelucrări de colinde, purtând semnătura unor nume prestigioase ale componisticii româneşti din secolul al XIX-lea până în contemporaneitate. Antologia corală deosebit de valoroasă şi bogată repertorial şi stilistic a constituit un pretențios suport muzical pentru participanți şi constituie un volum repertorial de referință pentru patrimoniul muzical bisericesc uzual.

Din prestația scenică a formațiilor participante şi din repertoriul abordat cu curaj şi responsabilitate, se poate observa că renaşterea şi înflorirea muzicii corale bisericeşti a cunoscut în perioada postrevoluționară, pe parcursul a două decenii de activitate continuă şi susținută, o direcție ascendentă atât în privința numărului formațiilor performere, cât şi în privința calității vocale şi a interpretării, ediția actuală reprezentând un vârf în traiectoria manifestărilor.

Mulți concurenți cu rezultate deosebite, ce se reflectă în premiile acordate de juriu. Marele Premiu al Festivalului a revenit Corului mixt al Bisericii Bărboi Iaşi, care s-a impus atât prin ținuta artistică de nivel academic, cât şi printr-o inspirată şi sugestivă mişcare scenică.

Singurul Liceu cu profil Teologic participant, Corul bărbătesc al Seminarului Teologic Ortodox "Mitropolit Dosoftei" din Suceava, a fost răsplătit pe bună dreptate cu Premiul I, fiind urmat de Corul mixt al Colegiului Național "Ştefan cel Mare" Suceava cu Premiul II şi de Corul "Primavera" al Colegiului "Alexandru cel Bun" din Gura Humorului cu Premiul III. La categoria corurilor aşezămintelor culturale au fost laureate următoarele formații: Premiul I - Corul mixt al Asociației Culturale "Voces Christianu" Suceava, Premiul II - Corul mixt al Asociației Culturale "Pro Bucovina" Suceava, Premiul III - Corul mixt "Osana Bucovinei" al Căminului Cultural Vicovu de Jos (Remezău), iar Mențiune - Corul bărbătesc "Flori de măr" al Căminului Cultural Râşca şi Corul "Vânătorii lui Ştefan cel Mare" al Căminului Cultural Vânători (Jud. Neamț). La categoria corurilor parohiale s-au acordat două premii: Premiul I - Corul mixt al Arhiepisopiei Sucevei şi Rădăuților şi Premiul II - Corul mixt "Leon Băncilă" al Bisericii "Adormirea Maicii Domnului" Fălticeni. O ultimă categorie de premii a fost decernată corurilor bărbăteşti: Premiul I - Corul Preoților Protopopiatului Suceava 1, Premiul II - Corul bărbătesc al Protopopiatului "Gheorghe Cucu" al Episcopiei Huşilor Bârlad (Jud. Vaslui), Premiul III - Corul bărbătesc al Parohiei Salcea şi Mențiune - Corul bărbătesc al Parohiei Bosanci.

Pentru publicul care a umplut la refuz sala încăpătoare a Căminului Cultural din Fundu Moldovei concertul coral oferit de formațiile concurente a fost un moment de veritabilă delectare artistică şi de mare emulație culturală.

Un bonus de excelență oferit auditorilor în timpul deliberării juriului a fost microrecitalul formației psaltice ieşene Byzantion. (http://www.byzantion.ro) Interpretarea interiorizată a monodiei psaltice cu acompaniament tradițional de isoane, alternând recitative de o fluență captivantă cu cântări mai mult sau mai puțin ornamentate, într-o ornamentare discretă şi echilibrată ce respectă întrutotul partitura, a constituit un model de apogeu artistic ce s-a înscris cu litere de aur în cartea inimii auditorilor.

Despre corurile participante se poate spune fără reținere că sunt deosebit de bune în majoritate atât în privința omogenității vocilor, a acurateței armonice, a frazării, a construcției dinamice a formei şi a concepției de abordare a repertoriului selectat. Toți merită din plin laude, chiar dacă nu toți ostenitorii artei corale au fost premiați. Cu siguranță că aplauzele publicului au compensat în mare parte lipsa premiilor.

Confruntarea artistică dintre diversele coruri a fost pentru fiecare un prilej de autoevaluare prin comparare cu ceilalți concurenți şi un stimulent pentru creşteri calitative viitoare.

Felicitări deosebite organizatorilor pentru eforturile de sprijinire a dezvoltării artei corale bucovinene, dar şi tuturor acelor iubitori ai muzicii care şi-au închinat o parte din timpul lor cântului în ansamblu.

În Ateneu, acasă la familia Cazacu

Grigore CONSTANTINESCU

Ideea concertelor cu „familii de muzicieni” a adus un plus de afecțiune cantității deja majore de prețuire pentru cei care s-au aflat pe podiumul Sălii mari a Ateneului Român spre finalul lunii iunie. Invitații erau „Cazacii”, exprimare entuziastă a şefului de clan, violoncelistul Marin Cazacu. Împreună cu soția sa, flautista Constanța Cazacu şi cu doi tineri, violonista Iulia Adriana Cazacu, violoncelistul Ştefan Cazacu, vorbind cu sala în care publicul era alcătuit aproape în întregime din admiratori ai unui maestru luminat de charismă, ilustrul artist ne-a oferit ceea ce am putea numit un portret de familie. Demonstrația, plină de har, convingătoare a unit ideea de spirit afectiv cu cea de dăruire generoasă, caracteristici ale celor patru muzicieni în destinul lor sonor simultan. Îmi părea unificatoare raportarea la reperul-semnal de pian cu care Steluța Radu, buna lor prietenă şi acompaniatoare, le pregătea şi supraveghea „acordajul”, din convingerea că această acțiune este în sine şi un simbol. Marin Cazacu, în postură de lider, a comentat întreg programul, dorindu-şi să stabilească relația de familie cu toți cei care ascultau concertul. Le-a găsit un loc tuturor membrilor familiei, nuanțând vecinătatea şi intrarea lor în istoria vieții sale. Nimic nu se afla, în muzicile cântate, înafara dialogurilor de acasă şi de pe podium. Piesele alese aveau însuşirea de a place şi performa, ceea ce explică standardul de excepție al ascensiunii celor patru interpreți, căci acasă la Cazacu „se sântă bine!”. Deoarece, după spusele lui Caragiale, există şi „familia cea mare”, în partea a doua a serii muzicale s-a adăugat şi ansamblul „Violoncellissimo”, alcătuit din foşti şi actuali studenți ai Maestrului, pe care profesorul ştie să îi „țină mereu aproape”. De-a lungul istoriei muzicii, nu puține sunt asemenea relații, fie că vorbim de Bach, Mozart, Mendelssohn sau Strauss. Secretul existenței aparține unității prin acordaj, iubirii pentru artă şi bucuriei de a aduce un bine oamenilor. Nu este uşor şi nici puțin un asemenea efort. Dar răsplata respectă măsura, prin calitatea de eveniment a traseului parcurs. Seratele muzicale în Bucureşti, organizate de Lanto Arte, au fost un prilej fericit de valorificare a acestei idei de *Musicians Family*.

Mai ales că şi noi, cei din sală, ne-am simțit adoptați. Am preluat dintr-un dicton care circulă frecvent, un fragment: ”*Prezentul este un cadou!*”.

Revelație artistică

Paul STEGARU

Simfonicul Filarmonicii braşovene din 26 mai 2011 a avut ca protagonişti doi muzicieni de valoare din generații diferite: maestrul Ilarion Ionescu Galați - cu un stagiu artistic de peste 4 decenii - ca dirijor de prestigiu al colectivului, succedându-i lui Dinu Niculescu („stâlpul” muzicii braşovene).

Dirijorul Ilarion Ionescu Galați prin profesionalismul dobândit de-a lungul acestor decenii a contribuit decisiv la calitatea prestațiilor colectivului artistic al Filarmonicii, repurtând numeroase succese, atât în țară cât şi în Europa. Deopotrivă au fost răsplătiți de publicul meloman braşovean şi nu numai, cu respect şi admirație.

Al doilea protagonist al concertului a fost tânărul violonist de numai 25 de ani – Alexandru Hamzea – absolvent al Liceului de Muzică din Braşov-interpretând *Concertul pentru vioară şi orchestră Op. 77 în Re major* de Brahms.

În prima parte a concertului, *Allegro ma non troppo*, Alexandru Hamzea a demonstrat multă siguranță în execuție, dublată de o tehnica adecvată, scoțând în evidență liniile melodice ale temelor printr-o frazare şi cantabilitate, ce a încântat organul auditiv al celor din sală. De remarcat acompaniamentul rafinat şi discret al orchestrei, contribuind la acesta dirijorul Ilarion Ionescu Galați, cu iscusința ce-l caracterizează de a realiza un dialog prompt şi sigur între solist şi orchestră, cu contrast de nuanțe. Chiar de la această primă parte a concertului se poate observa – fără a fi specialist – complexitatea lucrării, aşa cum a conceput-o marele compozitor neoclasic Brahms, dar şi aparatul orchestral mărit numeric pe compartimente, dând posibilitatea realizării sonorităților ample. În cadența concertului, Alexandru Hamzea ne-a demonstrat într-un sens ascendent, uşurința cu care a executat linia melodică, dovedind agilitate şi o interpretare de excepție. În părțile a II-a şi a III-a ale concertului, solistul şi orchestra au ridicat şi menținut până la final, nivelul calitativ al prestațiilor.

Acest prilej îmi oferă posibilitatea de a-mi aminti cu satisfacție şi evidentă comparație – păstrând proporțiile – interpretarea acestui Concert de către marele Ion Voicu, acompaniat de Orchestra Filarmonicii din Bucureşti, susținut pe podiumul Casei de Cultură din Sinaia, ca o repetiție generală în vederea prezentării la cea de-a V-a Ediție a Festivalului şi Concursului internațional George Enescu, din anul 1970.

(Continuare în pag. 17)

O carte de adio

Constanța CRISTESCU

Reputata etnomuzicologă Mariana Kahane şi-a încheiat menirea în lumea aceasta printr-o carte de excepție apărută în *Colecția națională de folclor*, care a văzut lumina tiparului la Editura Academiei Române, în anul 2007: ***Doina vocală din Oltenia***. *Tipologie muzicală*.

După tipologia cântecului zorilor şi bradului, publicată în aceeaşi prestigioasă serie intitulată generic *Colecția națională de folclor*, în anul 1988, însă în Editura Muzicală, Mariana Kahane a reuşit să publice, aproape după două decenii, ultima sa carte fundamentală de etnomuzicologie, încheindu-şi cu lauri activitatea pământeană. Discipolă strălucită a Paulei Carp, colaboratoare a marelui temeluitor de ştiință a cercetării folclorului muzical Constantin Brăiloiu, Mariana Kahane a dus mai departe şi a aprofundat, cu o răbdare şi o dăruire excepțională, metodologia de transcriere, analiză şi clasificare etnomuzicologică însuşită de la profesoara sa, despre care nu ezita să vorbească elogios de fiecare dată când avea prilejul.

Având un impresionant aparat critic, bibliografic şi documentar, volumul de față împlineşte metoda tipologiei melodice aplicată la sistematizarea repertoriului improvizatoric funebru pe o altă categorie genuistică improvizatorică – *doina oltenească*. Partea exegetică se structurează pe patru capitole, dezbătând probleme generale ale genului doinei – terminologie, vechime, interpreți, funcționalitate, unitate şi diversitate intercategorială -, structura melodică, ritmică, forma arhitectonică, criteriile de clasificare tipologică împreună cu descrierea tipurilor şi repartizarea lor zonală.

Clasificarea tipologică este concepută, potrivit concepției autoarei, după trei criterii principale ce generează trei nivele de clasificare: *sistemul sonor*, generator al tipurilor, *derivația sistemului sonor*, generatoare de subtipuri şi ”*prototipul formulei inițiale*”, determinant al familiilor de variante. Criteriile de clasificare tipologică folosite de Mariana Kahane au fost mult adâncite de contemporana sa clujeană Ileana Szenik în cadrul altor modele de tipologie melodică de largă aplicabilitate, fără a fi fost menționată în bibliografia niciunei lucrări publicate de aceasta. Clasificarea tipologică este însoțită de o serie de tabele ce detaliază şi ilustrează codificat, per piesă, într-un sistem literal utilizat doar de autoare, problematica enunțată. Sistemul literal conceput de Mariana Kahane pentru redactarea scărilor muzicale şi a indexului lexical al *prototipurilor melodice inițiale*, ce sunt constituite din rândurile melodie inițiale ale fiecărei doine, este justificat numai prin faptul că este mai lesnicios şi mai puțin costisitor în tehnoredactare; altfel, este greu de citit chiar şi de către specialişti. Această remarcă nu afectează, însă, în niciun fel, valoarea deosebită a contribuției ştiințifice a autoarei şi caracterul monumental al monografiei zonale de gen pe care a realizat-o.

Antologia doinelor inclusă în volum, ce însumează o selecție de 177 piese reprezentative dintr-un fond de 403 piese transcrise pentru studiu din 507 piese culese şi audiate, este defalcată din motive tehnice, în două secțiuni: o secțiune cu *textele literare* în notație dialectală - inclusă în volum sub formă de capitol - şi o secțiune de *corpus muzical*, având menționate categoriile tipologice pe care le ilustrează, incluse într-o mapă ataşată cărții. Transcrierea sinoptică utilizată de Mariana Kahane este utilă doar cercetătorilor, nefiind practică pentru muzicienii şi muzicanții care ar vrea să interpreteze vreo piesă după partitură. În acest fel, aria de difuzare a volumului se restrânge la biblioteci instituționale şi la un număr foarte mic de specialişti. Studierea transcrierilor sinoptice amănunțite însoțită de audierea selecției de documente audio, pe care autoarea le-a dorit ataşate la corpusul muzical pe două CD-uri, ar fi foarte utilă tuturor celor interesați de acest domeniu atât de dificil al ştiințelor muzicologice. *Nota autoarei asupra ediției* menționează, ca de altfel şi *catalogul CD-urilor* de la p. 243, existența a două CD-uri documentare ataşate, ce conțin o selecție de 61 piese audio. Din nefericire, mapa *Colecției muzicale* nu conține, în mod nejustificat, CD-urile menționate de autoare, spre paguba cumpărătorilor.

Dincolo de remarcarea valorii excepționale a cărții, sunt necesare câteva observații tehnice. Corpusul de melodii, deosebit de valoros şi datorită publicării facsimilate a transcrierilor foarte meticuloase ale etnomuzicologei, lasă mult de dorit în privința calității, dimensiunilor şi plasării în pagină a imaginilor fotocopiate şi scanate, cititorul şi analistul lovindu-se deseori de ilizibilitatea textului şi a partiturii.

Această ultimă carte tipărită a unei mari personalități a etnomuzicologiei româneşti care a trecut în lumea celor drepți cu o discreție totală, reflectând o metodologie elaborată şi respectată în mod consecvent la toate genurile folclorice abordate, se constituie într-un testament profesional pe care Mariana Kahane l-a lăsat, provocator, generațiilor viitoare de etnomuzicologi. În moştenirea etnomuzicologică a Marianei Kahane, nepublicată încă, se mai numără două lucrări: *cântecul ceremonial de şezătoare*, 1978 – în colaborare cu Lucilia Georgescu-Stănculeanu – şi *cântecul ceremonial al clăcii de tors*, 1978, ambele făcând parte din *Colecția națională de folclor*. Sper ca şi ele să vadă lumina tiparului într-un viitor apropiat, spre folosul tuturor prețuitorilor de artă şi ştiință.

Gala "Tinerimea Română"

Loredana BALTAZAR

Puţini mai ştiu astăzi ce a însemnat, de-a lungul vremii societatea "Tinerimea Română"; şi mai puţini cunosc amănunte despre istoricul acestei veritabile instituţii de cultură. Începuturile? Câţiva elevi interni ai Liceului bucureştean Matei Basarab printre care: Aurel ªeicaru, Dumitru Soreanu, fraţii Olăneşti, Alexandru Ionescu, Petre Popovici, Alimănescu şi Nanu-Muscel, s-au înţeles să formeze o societate literar-ştiinţifică sub directa îndrumare a şcolii, care să se preocupe de creşterea tineretului român în spirit patriotic, cultural şi creştin. S-a hotărât apoi ca societatea să se numească „TINERIMEA ROMÂNA". Obiectivul principal al Societăţii a fost stimularea elevilor merituoşi prin concursuri pe diferite ramuri de activitate, acordându-se premii si medalii. Cunoscutul istoric şi profesor Grigore Tocilescu scria: „*În alegerea subiectelor pentru concurs, comisia a fost condusă de convingerea că prin şcoală şi numai prin şcoală se poate deştepta, întreţine şi conserva simţământul naţional*". Neavând un sediu propriu, Primăria Bucureşti i-a oferit în anul 1912 un teren de 547 m^2 pentru rezolvarea acestei stringente problem, iar în 25 mai 1924 a fost pusă piatra de temelie a clădirii din str. Schitu Măgureanu nr. 4, ce avea sa devină „Palatul Societăţii Tinerimea Română". După cel de-al doilea război mondial, Palatul devine sediul Ansamblului artistic „Periniţa" al Sfatului Popular al Capitalei (1946) şi ulterior al Ansamblului artistic al tineretului (1947). De-a lungul anilor, instituţia şi-a lărgit sfera de activitate, cuprinzând mai toate genurile artistice. Abia mult mai târziu, în 1991, prin Hotărâre de Guvern îşi recapătă numele de „TINERIMEA ROMÂNĂ" pentru ca, după mai mulţi ani de consolidare, reamenajare si restaurare cu fonduri alocate de Ministerul Culturii şi Cultelor, **Centrul naţional de artă „TINERIMEA ROMÂNA"** să devină o instituţie de spectacole şi concerte, având în componenţa sa colective alcătuite din artişti profesionişti, dintre care menţionăm: **Ansamblul folcloric „CUNUNA CARPATILOR", Corul de cameră „PRELUDIU", Orchestra de cameră „PHILARMONIA", Ansamblul de muzică nouă „ARCHAEUS".**

Se împlinesc deci, anul acesta douăzeci de ani de când vorbim din nou despre "TINERIMEA ROMÂNĂ" şi misiunea ei iniţială, culturalizatoare. Sigur, vremurile nu mai sunt aceleaşi, omenirea a evoluat tehnic incredibil de repede în doar o sută de ani, iar astăzi cartea citită, filmele văzute la cinematograf, spectacolele şi concertele *live* sunt înlocuite de accesul liber şi gratuit (!) la internet. Se poartă "pastila" de cultură, promovată în ambalaj strălucitor şi vizionată comod, acasă, opţiune mai mult decât perfectă nu doar pentru criza de timp ci, în primul rând, pentru criza financiară în care ne zbatem cu toţii.

Echipa de conducere a renăscutei Tinerimi Române a încercat după revoluţie să revigoreze ideea de demers cultural spectacular, aşa cum a susţinut şi filonul moştenirii tradiţionale, dificil de conservat într-un univers multietnic, pluricultural, atras de tentaţia facilului, a kitschului, a subculturii la nivel de masă.

Din fericire, probabil tot dintr-o comoditate subiacentă, ca trăsătură specifică a acestui neam, românul a rămas preponderent tradiţionalist, beneficiind – în viaţa cotidiană – de avantajele şi dezavantajele acestei etichetări. "Gustă" folclorul (mai mult sau mai puţin manelizat), muzica pop (fostă "uşoară"), eventual opera şi genul simfonic, cu predilecţie tipologia clasică şi romantică, datorită accesibilităţii mesajului emoţional. Ce s-ar putea spune însă despre domeniul – mai rafinat – al jazz-ului, ori şi mai rafinat – al creaţiilor moderne şi contemporane? Sau, în contrapondere, ce s-ar putea spune despre mostrele – puţine la număr – de folclor autentic care au scăpat neprelucrate literar şi instrumental şi de care ne mai putem bucura, din când în când, auzindu-le la unul din avalanşa de posturi radio-TV?

În această atmosferă de "gri" cultural, actuala Tinerime Română, o instituţie care, în pofida aceleiaşi crize economice, şi-a păstrat complexul de ansambluri componente în virtutea dorinţei de a promova valoarea artistică naţională, merită tot respectul. Programate recent, la mijlocul lunii iunie, cele patru seri reunite sub titulatura de Gala Tinerimii Române şi-au propus să readucă în prim plan spiritualitatea naţională, selectând, din repertoriul celor patru formaţii muzicale component, titlurile cele mai reprezentative.

Prima seară a fost dedicată creaţiei simfonice, orchestra de cameră **„PHILARMONIA",** condusă de Nicolae Iliescu redemonstrându-şi calitatea şi rafinamentul interpretativ precum şi acurateţea stilistică, într-un repertoriu alcătuit din repere diverse: *Pastorale bănăţene* de Doru Popovici, celebrul *Liber tango* al lui Astor Piazzola, *Concertul pentru orchestră de coarde* semnat de Nino Rota şi *Serenada pentru orchestră de coarde* a lui Dvorak. Traseul sonor, deşi variat stilistic, a avut în comun tendinţa către accesibilitate, spectrul de adresabilitate fiind relativ larg. Am remarcat din nou, cu acest prilej, apetenţa pentru melodicitate a ansamblului, emoţionalitatea omogenă a interpretării orchestrale, riguros controlată de dirijor, reconstrucţia logică a tuturor parametrilor edificiului fonic până la stadiul re-creării sale interpretative.

Al doilea concert a avut ca protagonişti pe membrii ansamblului folcloric **„CUNUNA CARPATILOR"** înfiinţat în anul 1947, astăzi un ansamblu cu statut profesionist. Orchestra de instrumente populare condusă de taragotistul Gheorghe Popa şi-a probat experienţa artistică şi în decursul

programului susținut cu prilejul Galei Tinerimii Române, stilul original de interpretare al soliştilor (vioară: Niculai ªutic, clarinet: Sergiu Băluțel, țambal: Constantin Dumitrache, nai: Aurel Popescu, voce: Daniel Turică şi Ancuța Duca, taragot: Gheorghe Popa) precum şi componența instrumentală urmând cu succes linia tradițională.

Atelierul de muzică contemporană **„ARCHAEUS”**, rămas fidel crezului de a propaga cele mai diverse tendințe, orientări si tehnici de compoziție din creația camerală (preponderent românească), a inițiat, în cea de-a treia seară a Galei, un arc peste timp, interesanta rută în zig-zag a „călătorilor” Anca Vartolomei (violoncel), Rodica Dănceanu (claviaturi), Ion Nedelciu (clarinet), ªerban Novac (fagot), Dorin Gliga (oboi), Marius Lăcraru (vioară) şi Alexandru Matei (percuție) conduşi de compozitorul Liviu Dănceanu alternând popasurile făcute în componistica autohtonă cu cele din literatura universală de gen. Parcurgând, în această ordine mozaicată dar deloc aleatoare, texte muzicale de Macarie Ieromonahul, Liviu Dănceanu, ªtefan Niculescu, Ioan Căianu, J.S. Bach, Joe Mc Coy, George Enescu, G.P. Palestrina, C. Nottara, Horia ªurianu, Scott Joplin şi iarăşi de Liviu Dănceanu, **„ARCHAEUS”** a reliefat interferențele acestor muzici aparent disjuncte ca intenționalitate stilistică spre a fi înțelese şi apreciate ca atare de către publicul spectator.

În cea din urmă seară a Galei, corul de cameră **„PRELUDIU”** sub bagheta de maestru a lui Voicu Enăchescu a selectat din prolificul său repertoriu (de peste 300 de titluri) lucrări semnificative reprezentând orientări stilistice distincte, grupate în trei calupuri: madrigale laice, lucrări cu caracter religios (din literatura muzicală universală şi românească) şi piese autohtone de inspirație folclorică. Gândită ca un climax al întregii Gale din punctul de vedere al afluenței spectatorilor (aspect care avea să fie confirmat de realitate), evoluția rafinată a “Preludiului” a generat, în ambianța intimă a holului central al instituției, o comunicare interactivă de cea mai bună calitate. Înconjurat efectiv de cor, publicul a fost martorul unei explozii antrenante de bună dispoziție, parcurgând însă şi treptele unei reculegeri sincere, aşa cum însăşi umanitatea este prinsă în tranzitul permanent dintre profan şi sacru. Clădirea sonoră în care a fost invitat să pătrundă auditoriul a cuprins, în afara lucrărilor din program (J.S. Bach - *Aria*, Cl. Monteverdi – *O, primavera*, Th. Morley – *Now is the month of maying*, R. Thompson - *Alleluia*, N. Lungu – *Iubite-voi, Doamne,* solist: Ciprian Mardare, S. Drăgoi – *Pre tine te lăudăm*, T. Jarda – *Mă luai, luai*, D.G. Kiriac – *Am umblat pădurile*, D. Buciu – *Trei cântece româneşti* şi Gh. Danga – *Sârba pe loc*) nu mai puțin de cinci bisuri: *Ploaia* de Hronik, *The Colorado trail, My way,* două miniaturi care invitau la o incursiune în universul exotic sud-american – *Balia di Sehu* şi *E mariposa*, pentru ca în final să accedem din nou către Divinitate prin intermediul unei superbe rugăciuni din repertoriul clasic rus: *Doamne, pe noi miluieşte-ne* (solist: Marius Nine). Intonația fără cusur, virtuozitatea quasi-instrumentală şi expresivitatea vocilor au fost, din nou, atributele de forță ale ansamblului, un veritabil organism coral care respiră unitar, reacționând sensibil la variatele sugestii gestuale al magicianului Voicu Enăchescu.

Cu certitudine, nu doar cronicarul acestor rânduri ci şi numerosul public al manifestării îşi doreşte ca această Gală să recidiveze în anii următori. Să devină ea însăşi o tradiție în mediul cultural autohton, nu doar pentru noi, ci şi pentru urmaşii noştri de aceeaşi apartenență spirituală!

Revelație artistică

(Urmare din pag. 14)

Evident, artistul poporului Ion Voicu se afla în plină forță interpretativă dublată de o maturitate artistică. Am dat acest exemplu cu scopul de a evidenția calitățile tehnico-interpretative ale lui Alexandru Hamzea, motivat fiind de a-l introduce în repertoriul său şi prezentat cu brio în fața concetățenilor săi.

A II-a piesă a concertului – *Suita de Jazz nr.2 pentru orchestră simfonică*, scrisă în anul 1938, de Dmitri Şostakovici şi orchestrată de Gerard Mc Barney, cu secțiunile – Marş, Vals liric, Dans nr.1, Vals nr.1, Mica polcă, Vals nr.2, Dans nr.2, Final – s-au succedat într-un tempo alert cu exuberanță, zglobiu şi de joc, fiind o încântare şi destindere pentru public date de caracterul lucrării de largă popularitate.

Aşadar întreaga prestație a colectivului Filarmonicii din Braşov a fost o revelație artistică de excepție, iar dirijorul Ilarion Ionescu Galați, aflându-se la pupitru, a contribuit decisiv la nivelul calitativ al concertului.

Se cuvine să menționez faptul că de mai bine de două decenii sala Casei Armatei - având o acustică bună - a fost gazda acestor concerte simfonice ale Filarmonicii din Braşov ; ea îşi va fi încheiat misiunea sa de gazdă, o dată cu darea în folosință a noii săli, prin transformarea cinematografului Patria, urmare a deciziei fostului Ministru al Culturii – domnul prof. univ. doctor Adrian Iorgulescu, actualul Preşedinte al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România şi finalizarea acestui proiect prin implicarea directă a Edilului şef al Braşovului – domnul George Scripcaru.

Sper ca specialiştii – arhitecți şi acusticieni – să se evidențieze printr-o lucrare de excepție – noul sediu al Filarmonicii - eficientă în timp, în folosul tuturor braşovenilor, un lăcaş de cultură înscris tradițiilor muzicale, iar sonoritățile oricărei lucrări din literatura muzicală universală şi autohtonă, să fie în pas cu vremea, mai ales acum, în contextul EUROPEAN, din care face parte şi ROMÂNIA.

Concurs internațional de dans clasic şi contemporan

Evenimentul din acest an, a fost într-un perfect tandem cu vremea (meteorologic vorbind) de obicei probabilă, din păcate nu şi acum, când au predominat norii, ploile, micile rafale de vânt, străbătute de câteva, prea puține reze de soare, dar cei drept fierbinți şi luminoase. Astfel timp de patru seri, alături de o sală plină de iubitori ai dansului, baletomani sau pur şi simplu curioşi, l-am urmărit cu atenție şi foarte multă răbdare. Iar după gongul final, l-aş putea concluziona astfel: uneori criticul este obligat prin condiția sa profesională să aleagă dintr-un noian de întâmplări, evoluții, interpretări, mai mult sau mai puțin reuşite, ceea ce este într-adevăr relevant.

Asta cu atât mai mult cu cât este vorba de un concurs internațional de balet, singurul din țară, singurul unde tineri participanți se pot confrunta, îşi pot etala ştiința şi talentul şi de unde pot pleca cu recunoaştere, burse în străinătate, cu diplome, cu lauri, concurs organizat şi găzduit de Sibiu prin Casa de Cultură a Municipiului şi directorul Teatrului de Balet, Ovidiu Dragoman.

Deşi nu este la început, el (concursul) aflându-se la a patra ediție consecutivă, trebuie să spun din capul locului, că logistica în ansmblul ei a lăsat de dorit, iar dezechilibrul între componența supranumerară a juriului (9) şi numărul participanților (26) nu a ajutat deloc, creind o imagine inconfortabilă, cel puțin pentru cunoscători. Şi dacă pot trece cu vederea faptul că Gala propriu zisă s-a prezentat oarecum dezlânat spre deosebire de anii precedenți când totul respira atmosfera unei sărbători a dansului, nu pot însă să înțeleg, prezența în concurs a unor amatori, ca să nu zic nechemați, dacă ar fi să amimtesc doar cele două participante din Suedia.

Sigur este îmbucurător faptul că, fața de anii trecuți s-a mărit numărul țărilor participante, adăugându-se României, Sloveniei, Belgiei, Japoniei, şi SUA, Coreea şi Suedia, dar nu oricum. Totuşi nu mă voi referi mai mult la amănunte stângace, pentru că ce s-a intâmplat dincolo de aceste neplăceri, pentru mine, este faptul că grație acestui concurs am avut ocazia să surprind şi să fiu surprinsă de câteva apariții care au fost extrem de relevante, agreabile, spectaculoase chiar. Mă refer aici la coreeanca Lee Da Woon (premiul I juniori) o fermecătoare balerină cu o garnitură rară de calități (ținută, corp, tehnică, eleganță, feminitate), de departe cea mai bună dintre toți; japoneza Risa Mochizuki (premiul I fete seniori) şi partenerul ei japonezul Takahiro Tsubo (premiul I băieți juniori) frumos cuplu dansant in pas de deux-urile din “Coppelia” şi “Corsarul”, cunoştințe mai vechi, acum priviți cu reînoită admirație; japonezii Motegi Kelichiro (premiul II seniori) şi Netsu Satomi în pas de dex-urile din Flăcările Parisului: săritură înaltă, tehnică, viteză (el), delicatețe, gingăşie, siguranță (ea), şi o vizibilă transmitere a bucuriei de a dansa (amândoi) şi românca Cristina Dijmaru deținătoarea Grand Prix-ului din acest an – cu plasticitate, mobilitate, dăruire în tălmăcirea partiturilor din,, Radio and Juliet” şi ‚Don Quijote”, partener fiindu-i românul Bogdan Cănilă (locul 3 seniori). În ceea ce priveşte Gala, pe lângă laureați, care au dansat fragmente din partiturile prezentate în concurs, au mai participat ca invitați speciali trei cupluri: Sergiu Brânduşă şi Beth Moore (SUA) – pas de deux din ,,Frumoasa…”: curat, corect, frumos; Coreea de Sud, Sen Yun Kim si Rubi Pronk in duet ,,Ploaia”: interesant, original, şi românii Adela Sterp Crăciun şi Gigel Ungureanu cu ,,Adagio” din baletul neoclasic ,,Lacul Lebedelor” al lui Gheorghe Iancu. Urmărindu-i, pot spune cu mâna pe inimă că marea vedetă a fost Adela Crăciun. Este atât de balerină, atât de dansantă, de expresivă, de tehnică, de elegantă, de rasată; are o linie impecabilă, brațe frumoase şi cu fiecare fibră a corpului ei trece rampa ajungând la sufletele privitorilor. Aşa da artistă.

A propos de laureați, mi-am amintit de ce spunea Corneille în Cidul ”virtutea nu aşteaptă numărul anilor”. Se potriveşte perfect aici. N-aş vrea să închei această cronică atipică fără să menționez că japonezii (majoritatea laureți), belgianca Jena De Roeck şi Adela Crăciun sunt membrii ai Teatrului de Balet din Sibiu, teatru care cu exceptia primei soliste Adela Craciun venită de la OMB, i-a familiarizat pe toți cu scena şi publicul; le-a îndulcit tracul, le-a oferit suport educațional şi multe ocazii de îmbogățire a experienței, atât de vitale în profesia lor.

Aşa că bravo lui, Teatrului de Balet din Sibiu şi felicitări medaliaților. În ciuda disonanțelor din acest an, personal aştept cu emoție Ediția a V-a a Concursului ce va avea loc vara viitoare, când strălucirea soarelui şi infinitul luminii îi va reda şi de ce nu, adăuga noi trepte valorii şi recunoaşterii de care deja se bucură în lume.

Doina MOGA

JAZZ NAPOCENSIS 2011

Florian LUNGU

Regretând indisponibilitatea de a urmări **„Green Hours Jazz Fest”** (ediția a III-a, 19 – 22 mai), m-am numărat printre fericiții participanți la cea de a XIV-a ediție a **Festivalului Internațional Studențesc „Jazz Napocensis”** derulat la Cluj în zilele de 23, 24 şi 25 mai şi beneficiind din partea publicului de o numeroasă asistență. Girat cu autoritate de **Adam Laszlo**, directorul **Casei de Cultură a Studenților** (lăcaş care a găzduit ca de fiecare dată primăvărateca sărbătoare muzicală şi care a răspuns de buna ei organizare, cu sprijinul **Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului şi Sportului**, al **Autorității Naționale Pentru Sport şi Tineret)**, totodată evidențiind amprenta de profesionalism, ardentul patos şi dăruirea necondiționată investite de omniprezentul **Ştefan Vannai** atât în selecția artiştilor urcați pe podium, cît şi în desfăşurarea – act cu act – a acestei ample manifestări, **„Jazz Napocensis”** s-a impus şi cu acest prilej drept cel mai pregnant şi cuprinzător eveniment de gen, în entuziastul ambient cultural ce marchează lumea studențimii române. Altfel spus, un generos dar (cu intrare liberă) pentru publicul meloman transilvan, de o recunoscută receptivitate în proximitatea artei autentice! Mai mult decât atât, confruntarea liberă a valorilor – firească grație perindării scenice a unor interpreți reprezentând generații, preocupări stilistice, tendințe şi orientări estetice diferite, din țară şi de peste hotare – a îmbrăcat şi atributul propriu-zis al emulației, al competiției efective cu juriu şi premii – şi în această ordine de idei ne întrebăm dacă nu ar fi oportună includerea sa pe generic, de pildă prin formula „festival – concurs”... Demnă de laudă s-a arătat a fi, de asemenea, modalitatea de ordonare / compartimentare a recitalurilor (ideea aparținându-i desigur, aceluiaşi inventiv **Ştefan Vannai**). Astfel. spectacolul din 23 mai a avut ca denominație ***„Seara George Gershwin”***, cuprinzând interpretarea celebrei „Rhapsody In Blue” de către admirabila pianistă **Olga Kleiankina** (SUA) împreună cu Orchestra **Academiei de Muzică „Gheorghe Dima”** sub bagheta dirijorului **Matei Pop**, acest atractiv moment de jazz simfonic constituindu-se drept o semnificativă „copertă de început” a Festivalului; a fost urmat de evoluțiile grupurilor clujene **„Jump”** (soliste vocale – **Alice Pocnet** şi **Mădălina Costin**) şi **„Trio Andreas”**, seara fiind încheiată apoteotic de un trinom vocal-instrumental de înaltă calitate, ce i-a reunit pe pianistul - compozitor - profesor doctor **Mircea Tiberian**, pe vocalista - profesoară **Luiza Zan** şi pe saxofonistul - flautist timişorean **Liviu Butoi**.

Ştefan Vannai

Prezentată ca şi prima seară, de eruditul profesor, poet şi eseist **Virgil Mihaiu,** întîlnirea cu publicul din data de 24 mai, a constituit „seara cea mai lungă” – intitulată de altfel ***„Maraton Jazz”***. Aplauzele au răsplătit recitalurile susținute de **Big band-ul clujean GAIO** ce activează de aproape trei decenii, tot din oraşul gazdă prezențele altor tinere grupuri precum **„Area Blue”**, **„Hot Vocal Jazz Quartet”**, **„Transilvania Brass”**, apoi din Iaşi de talentata pianistă şi vocalistă **Ina Cristea**, urmată de un remarcabil combo austriac, cel numit **„Jan Kopcak Quartet”** din Graz şi, aducând cu sine ştafeta permanentelor succese anterioare, trio-ul de masteranzi de la Clasa de Jazz a **Universității Naționale de Muzică** din capitală, numit **„Nadia Trohin and Friends”**.

Seara-epilog, de miercuri 25 mai, a fost la rându-i personalizată printr-un titlu sui generis, ***„Body And Soul Treatment by Dr. Jazz”***, regalându-i pe spectatorii invitați în primitoarea sală „Europa” (ornată cu reuşite fotografii de jazzmani atârnate... din tavan, precum se vede în poza alăturată) cu minunate secvențe video-audio din universul genului reunite sub genericul „Jazz-ul, muzica secolului XXI”, episoade selectate din colecția proprie, de către medicul meloman **Mircea Cazacu** (de la Clubul **„Dr. Jazz”**). Şi pentru ca toți iubitorii acestui compartiment al artei sunetelor să se despartă prieteni, permanentizând amintiri cât mai agreabile, în final a mai fost oferită o audiție/vizionare cu titlul „Umorul în jazz”.

Ei bine, de magnetismul muzicii nu se scapă cu una, cu două, aşa că a existat încă o prelungire sau mai bine zis, o extensie: în seara de 26 mai, la **Şcoala de Artă „Tudor Jarda”** a avut loc Festivitatea de premiere a **Concursului debutanților**, iar subsemnatul a argumentat cu ilustrații video şi audio conferința „Performanțe de virtuozitate în jazz-ul mondial”.

Rândurile de mai sus ar fi putut fi prefațate de un alt titlu – „Oameni care sfințesc locul”, sintagmă ce îi vizează pe acei admirabili promotori ai artelor, ca directorul **Adam Laszlo**, muzicianul regizor **Ştefan Vannai** şi împreună cu ei, neobosita echipă care a asigurat buna funcționare în toate articulațiile, a complicatului mecanism organizatoric care a fost, este şi va fi un veritabil Festival de Jazz!

Prețuirea Maeştrilor

Octavian URSULESCU

Am mai scris şi în alte rânduri despre diferența, de la cer la pământ, între modul în care sunt priviți şi primiți artiştii la noi, astăzi (precizare necesară, fiindcă lucrurile s-au degradat în timp, după 1989), în comparație cu Republica Moldova. O nouă ocazie de a constata ce înseamnă cu adevărat prețuire față de Maeştrii muzicii am avut asistând, în Palatul Național din Chişinău, la concertul aniversar "Muzica-armonia şi sensul vieții mele", sărbătorindu-l la împlinirea a 60 de ani pe compozitorul şi dirijorul Gheorghe Mustea. Ați citit bine, 60, nu 70 sau 80, deci este vorba de un muzician în plină putere şi forță creatoare (a dirijat timp de 4 ore, cu vervă şi umor). S-a gândit cineva, în România, să-i cinstească în vreun fel pe nonagenarii Camelia Dăscălescu şi Temistocle Popa, li s-au conferit distincțiile meritate, au fost făcuți Cetățeni de onoare? Nici vorbă de aşa ceva, nu avem noi timp de artiştii de valoare...Cugetam cu amărăciune la toate astea văzând mesajele şi coşurile de flori primite de Gheorghe Mustea de la preşedintele (interimar) al Republicii Moldova, Marian Lupu, de la primarul Chişinăului, Dorin Chirtoacă (acesta i-a conferit chiar pe scenă însemnele de Cetățean de onoare!), de la miniştri (Valentina Buliga şi ministrul culturii, Boris Focşa), colegi de breaslă (Maria Bieşu), directorul Radio-Moldova, Alexandru Dorogan, sau oameni simpli. Anunțat în oraş prin panouri uriaşe, evenimentul a fost realizat sub patronajul Guvernului Republicii Moldova, având ca partener oficial Primăria municipiului Chişinău. Gazdă a fost "Moldova-Concert" (director general Valentin Goga), iar organizatori Compania publică "Teleradio-Moldova" şi Societatea culturală "Muzicounivers" (ca de obicei, impresarul Nicolae Dumbravă a gândit totul în cele mai mici detalii). Cum la Chişinău respectul față de public şi de artişti n-a dispărut, o întreagă echipă tehnică a făcut evenimentul fără cusur: inginer de sunet Nicolae Grigoruță, regia de lumini Iulia Munteanu, decorarea scenei Iurie Matei, producție scenică Alexandru Mariancic. La noi, la Sala Palatului, nu se pune nici măcar o pânză colorată pe fundal, în ciuda chiriei exorbitante...

Binecunoscut şi în România (a dirijat deseori la noi), Gheorghe Mustea este o personalitate plurivalentă. Din 1989 este director artistic şi prim-dirijor al Orchestrei simfonice naționale a IPNA Compania "Tele-radio Moldova", iar din 2005 – profesor universitar la Academia de muzică, teatru şi arte plastice. A fost dirijor al Orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat din Moldova, conduce Master-Classes internaționale de

dirijat simfonic la Manfredonia (Italia), face parte din Consiliul de conducere al U. C. M din Moldova, iar din 2004 este şi membru al U. C. M. R. Vorbeam de recunoaştere şi respect, iar pentru a întări cele spuse iată ce putem citi în bogatul CV al muzicianului: Maestru Emerit în Artă, artist al poporului, laureat al Premiului de stat, Cavaler al Ordinului Republicii, doctor honoris causa al Universității de studii aplicate din Moldova, membru corespondent al Academiei de ştiințe a Moldovei!

Prezentat sobru de Valeriu Mîrza, vicepreşedinte al Centrului creştin-ortodox "Ştefan cel Mare şi Sfânt şi Sf. Teodora de la Sihla", spectacolul a debutat, impresionant, cu un fragment din Concertul nr. 2 pentru orchestră, cu cei 82 de instrumentişti din Orchestra simfonică națională a Companiei publice "Tele-radio Moldova", orchestra prezidențială a Republicii Moldova, orchestra model a Ministerului afacerilor interne. Evident, s-au cântat câteva zeci de compoziții ale sărbătoritului, din toate genurile muzicale, primul segment fiind rezervat muzicii clasice. Gheorghe Mustea a obținut, la Institutul de stat de arte "Gavriil Musicescu", licența în interpretare muzicală (flaut), apoi în compoziție, orchestrație, dirijat simfonic şi operă, urmând un stagiu de dirijat simfonic la Orchestra simfonică academică a Filarmonicii "Dmitri

Şostakovici" din Sankt-Petersburg. Dar, în tinereţe a slujit cu egal talent folclorul, pe care nu l-a uitat nici astăzi: a fost, de la 18 ani, membru (nai, ocarină, fluier, drâmbă, ş. a.) al orchestrei ansamblului de dansuri populare "Joc", cu care a efectuat turnee în zeci de ţări. A participat, ca interpret şi compozitor, la marele festival internaţional de folclor din Norvegia, iar între 1976-1978 a fost director muzical şi dirijor al orchestrei ansamblului "Joc".

Programul a fost variat şi foarte bine gândit: "Balada Moldovei" (Angelina Arti), "Baladă pentru nai" (Marin Gheras), "Italia" (Igor Ţurcanu), "Istoria prieteniei" (solo sax alto Alexandru Litvin), aria lui Lăpuşneanu, "Pe lumea asta cât or să mai fie" (basul Vasile Cojocaru). Pentru opera "Alexandru Lăpuşneanu", Gh. Mustea a fost laureat al Premiului de stat al Moldovei şi al festivalului "Florar". Au urmat "La movila măgurii" (solo acordeon Vitalie Advahov), "Baştina", tema filmului "Onis şi Profir" (la vioară artistul poporului Nicolae Botgros), "Trei mari iubiri" (tenorul Mihai Munteanu), "Hora dragostei" (virtuozul naist Vasile Iovu), un "Marş" în primă audiţie. Foarte gustate au fost cele două "colaborări" ale maestrului cu doi celebri compozitori: "Un dente guasto e gelato", lucrare neterminată de Mozart şi finisată de Mustea (solist Roberto Luparelli), şi "Duetul pisicilor" de Rossini, orchestraţie Mustea, cu Lilia Şolomei şi Zarui Vardanian (de altfel, între sponsorii evenimentului s-a numărat şi Asociaţia oamenilor de afaceri armeni). În prima parte au existat şi două gustate momente coregrafice: "Meditaţie", temă din filmul "Onis şi Profir" (la pian Ilinca Vartic), cu balerinii Cristina şi Alexei Terentiev, şi "Alla turca", piesă instrumentală pentru două naiuri (Marin şi Alexandru Gheras), pe ritmuri orientale, cu "Show balet Flash".

În partea a doua a concertului am regăsit o parte din şlagărele cuprinse în impresionanta casetă cu 3 CD-uri şi un DVD, editată de "Tele-radio Moldova" sub patronajul congresului Azerilor din Republica Moldova, preşedinte Vugar Novruzov. După un "Vals" din spectacolul "Marseilleza" (reîntâlnire cu reputaţii dansatori de la clubul de dans sportiv "Codreanca"), a început parada melodiilor fredonate de întreaga sală: "Aici e ţara mea" (cu micuţul de 12 ani Ştefan Roşcovan), "Aş vrea să fiu" (cu mama acestuia, Angela Cabari), "Cântecul regelui de oftigă", din spectacolul "Motanul încălţat", cu Mircea Zgherea (actor acompaniindu-se la chitară), "Adaggio" (Margareta Ivănuş), "Carul mare" (Gheorghe Ţopa), "Ce-avem mai sfânt" (Ana Cernicova), "Iubirea noastră, florile" (Corina Ţepeş şi Constantin Burlacu), "Moara" şi "Dalbe flori de măr" (sensibil colind de Paşti) cu duetul "Acord", "Cânt al ţării mele nume" şi "Adio" (Anişoara Puică). O altă îndrăgită vedetă de dincolo de Prut, Alexandru Lozanciuc, a dat viaţă melodiilor "Doar femeia" şi "Lăcrămioara-n primăvară"; aceasta din urmă a fost dorită pe CD în interpretarea lui Dan Spătaru, dar din păcate nu s-a putut găsi înregistrarea. Aureolat de succesul european (unde se vorbeşte de "fenomenul pop din Moldova") al melodiei sale "I Don't Wanna Miss You", "megastarul" Cătălin Josan a cântat "Poveste" şi "Fetele-n Moldova". Cu ovaţii a fost primit Fuego, vedetă uriaşă la Chişinău; el a dat viaţă în maniera sa inconfundabilă cântecelor "Dragă spectator" (acompaniat la pian de fratele sărbătoritului, Andrei Mustea) şi "Lăsa-i apa de izvor". Demn de subliniat este faptul că toate creaţiile lui Gheorghe Mustea sunt scrise pe poezie de valoare, semnată George Bacovia, Veronica Micle, Grigore Vieru, Dumitru Matcovschi, Iulian Filip, Ion Hadîrcă. Finalul a fost unul vesel, plin de viaţă şi antren, cu toţi participanţii interpretând "O melodie de noroc", alături de un Gheorghe Mustea dirijând aproape acoperit cu flori!

Cătălin Josan

Succes pe BROADWAY!

Letiția SIMA

Imediat după încheierea Stagiunii 2010-2011 a Operei Comice pentru Copii, marcată de premiera musicalului „Scufița Roşie” de Roman Vlad, adaptare după Frații Grimm, în regia (o altă premieră!) Stelei Popescu, trupa de artişti, în frunte cu directorul Smaranda Oțeanu-Bunea. a fost invitată într-un turneu în SUA. Guest Star a fost marea actriță Stela Popescu distinsă recent cu Premiul de Excelență la cea de-a IX-a ediție a Festivalului Comediei Româneşti - festCO 2011.

Artiştii Operei Comice (Rodica Ocheseanu, Gabriela Daha, Eugen Voicu, Vicențiu Țăranu, Vali Racoveanu, Daniel Filipescu, Andrei Lazăr) au susținut pe scena TOWN HALL, una dintre cele mai faimoase săli de spectacole de pe Broadway, musicalul „O Noapte Furtunoasă” de Roman Vlad, după I.L.Caragiale. Spectacolul a fost tradus în limba engleză, iar titlul afişului – „A Stormy Night”. Pe aceeaşi scenă a urcat şi actrița Stela Popescu, partitura sa muzicală intitulată „Poveşti pentru femei” având un mare succes. Spectatorii, marea majoritate români, i-au aplaudat minute-n şir pe artiştii români, care s-au prezentat la cel mai înalt nivel. Aceştia au mai susținut la New York şi la Connecticut încă patru reprezentații cu „Nopatea Furtunoasă” şi cu spectacolul de muzică şi dans „Primăvara Magnoliilor”, un mozaic muzical-coregrafic, cu şlagăre româneşti şi internaționale, cu arii celebre de operă, canțonete şi dansuri incendiare.

Foarte modernă, cu o arhitectură impresionantă şi o acustică de excepție, TOWN HALL (1.500 de locuri) de pe Broadway (123 West 43rd street) a fost inaugurată oficial pe 12 ianuarie 1921, ca sediu al unei organizații de educație, învățământ şi politică şi loc preferat de întâlnire a protipendadei vremii. După primul război mondial a devenit o sală de spectacole unde cei mai importanți artişti şi muzicieni au început să concerteze. Multă vreme, TOWN HALL şi-a disputat supremația cu celebra CARNEGIE HALL. Este suficient să enumerăm doar câteva nume care au evoluat pe această scenă pentru a realiza importanța şi notorietatea acestei săli: compozitorul GEORGE ENESCU, John McCormack, Feodor Şaliapin, Serghei Rahmaninov, Lord Yehudi Menuhin, balerinul Rudolf Nureyev şi alți zeci de artişti, trupe, formații muzicale. Tot aici au ținut discursuri Alexandra Tolstoi, sora celebrului scriitor, preşedintele SUA Richard Nixon şi Eleanor Roosevelt, soția unui alt preşedinte al SUA, .

Smaranda Oțeanu-Bunea, Stela Popescu

În cadrul aceleiaşi stagiuni în care au evoluat şi artiştii români, capete de afiş la TOWN HALL erau Sylvie Vartan (spectacolul programat pe 27 iulie a fost declarat SOLD OUT cu două luni înainte!), Dee Dee Bridgewater sau vedete consacrate ale Broadway-ului, Kelli O'Hara, Linda Eder, Sima Bina sau Jeff Harnar şi Andrea Marcovicci.

Mondo pop

ROTON ŞI WARNER MUSIC GROUP. Casa de Discuri Roton reprezintă acum la nivel local catalogul Warner Music. Roton România urmează să susţină exploatarea catalogului Warner prin label-ul Green Tree Records. În paralel cu administrarea şi promovarea lansărilor fizice, Roton se va implica în promovarea concertelor aduse prin Warner Music şi partenerii săi din România, dar şi în vânzarea online a înregistrărilor din catalogul internaţional, prin www.MusicNonStop.ro şi platformele partenere. În acelaşi timp, semnarea acestui contract deschide noi pieţe pentru muzica românească, Warner Music având puterea şi disponibilitatea de a o promova în teritoriile în care activează. Astfel, artiştii Roton vor fi din această vară mai prezenţi în întreaga lume.

LENNY KRAVITZ. Va lansa noul album intitulat „Black and White America", alături de Roadrunner Records. După trei ani de pauză, cântăreţul revine cu un album înregistrat în Bahamas şi Paris, cu influenţe rock şi funk. Cele 16 melodii sunt produse, scrise şi aranjate de el. Albumul intră pe piaţa muzicală după opt producţii anterioare şi peste 35 de milioane de unităţi vândute. Muzica lui este influenţată în mare măsură de curentele soul, rock şi funk din anii '60 - '70. Din 1999 până în 2002 a câştigat patru premii Grammy.

Taylor Swift a câştigat cel mai important premiu la gala de decernare a Academy of Country Music Awards. Artista a plecat acasă cu premiul pentru **Artistul Anului**. Este pentru prima dată când Taylor Swift câştigă această distincţie, deşi în trecut a mai fost răsplătită cu premii CMA, Grammy, American Music Awards sau MTV. Artista în vârstă de 21 de ani a „transformat muzica country în ceva cool şi la îndemâna publicului larg". Academia de Muzică Country i-a acordat lui Taylor premiul Jim Reeves pentru „contribuţia sa la promovarea muzicii country în întreaga lume".

Taylor Swift

RED HOT CHILI PEPPERS. Formaţia care a câştigat numeroase Discuri de Platină şi premii Grammy, va lansa cel de-al 10-lea album de studio, „I'm with you", alături de Warner Bros. Records. Materialul a fost produs de către Rick Rubin, cel care a lucrat şi precedentele 5 albume ale trupei – „Stadium Arcadium", „By the Way", „Californication", „One Hot Minute" şi „Blood Sugar Sex Magik". Una dintre cele mai de succes trupe rock din istorie, Red Hot Chili Peppers a vândut peste 60 de milioane de albume şi deţine mai multe recorduri muzicale, toate învârtindu-se în jurul atât de râvnitei poziţii 1 din topuri.

TORI AMOS. Îşi lansează albumul de debut la *Deutsche Grammophon*, cel mai mare label de muzică clasică din lume - ***Night Of Hunters***. Marea artistă, câştigătoare a numeroase discuri de platină în carieră, îşi continuă lista impresionantă de înregistrări cu această colecţie de piese ale secolului 21, inspirate de piese clasice din ultimii 400 de ani. Cu peste 12 milioane de albume vândute în întreaga lume şi mai multe nominalizări la premiile Grammy, **Tori Amos** este una dintre cele mai de succes şi influente artiste ale generaţiei sale. Este implicată în acţiuni umanitare, este co-fondatoare a RAINN (Reţeaua Naţională Împotriva Violului, Abuzului şi Incestului), care este cea mai mare organizaţie ce luptă împotriva agresiunii sexuale din Statele Unite.

Tori Amos

YES. Al 20-lea LP din cariera lor muzicală, FLY FROM HERE, a fost îndelung aşteptat şi reinstaurează colaborarea cu celebrul producător Trevor Horn, cel cu care au lucrat şi în 2001 la „Magnification and marks", cel care a produs şi 90125 , dar a şi cântat alături de trupă pe albumul DRAMA din 1980. Componenţa actuală îi reuneşte pe Benoit David – aflat la prima colaborare cu YES în calitate de vocalist, Steve Howe chitară /vocal, Chris Squire bass/ vocal şi membru fondator, Geoff Downes la clape şi Alan White la tobe. Totodată acest nou album YES îl readuce în echipă şi pe Roger Dean, creator al unor coperţi memorabile ale albumelor formaţiei. Referitor la FLY FROM HERE, Chris Squire afirmă că reprezintă quintesenţa muzicii Yes din anii '70 şi '80 prinsă într-un sound actual Apărută în 1968, formaţia YES a traversat 40 de ani de carieră în care a redefinit graniţele muzicii art-rock. A vândut aproape 50 de milioane de albume în lumea întreagă şi continuă să îmbogăţească rockul progresiv.

Lady GaGa. Videoclipul piesei **The Edge Of Glory**, cel mai nou single semnat Lady GaGa, este regizat de Haus of GaGa, echipa de creaţie a artistei. Scris de Lady GaGa, cel de-al treilea single de pe noul album al cântăreţei (care a devenit albumul cu cele mai rapide vânzări in acest an) a debutat pe locul 3 în topul Billboard Hot 100, devenind cel de-al zecelea hit consecutiv de Top 10 al lui Lady GaGa. Revista NME a scris despre single: „cât se poate de simplu, un Moment Pop Extraordinar". Albumul „Born This Way", lansat pe 23 mai, s-a vândut în peste 4 milioane de exemplare în întreaga lume, făcându-i pe cei de la revista Rolling Stone să scrie despre GaGa că este „o vizionară a genului pop".

"SONGS FOR JAPAN". Alăturându-se celor care participă la acţiunile umanitare de strângere de fonduri pentru ajutorarea victimelor catastrofei din Japonia, Universal Music (împreună cu Sony Music şi EMI) lansează, în format digital, compilaţia **Songs For Japan.** 38 dintre cei mai renumiţi artişti ai muzicii contemporane, între care **U2, Lady Gaga, Rihanna, Madonna, Bon Jovi, Queen, Sting, Justin Bieber,** au colaborat pentru lansarea globală a albumului caritabil - **Songs For Japan**. Toate profiturile vor fi donate **Crucii Roşii** din Japonia**.**

VRĂJITORUL DIN OZ - ANDREW LLOYD WEBBER. Albumul cu noua producţie a ***Vrăjitorului din Oz***, semnată **Andrew Lloyd Webber**, cu 24 de piese, cuprinde cele mai îndrăgite melodii din filmul câştigător al premiului Oscar, precum şi melodii noi compuse de **Andrew Lloyd Webber** şi **Tim Rice**. ***Vrăjitorul din Oz*** include întreaga distribuţie a noii producţii, printre care artişti ca Michael Crawford şi Danielle Hope.

Mihai ANTON

„Săgetătorul” a ales… „nemărginirea”

Aula Palatului Cantacuzino a îmbrăcat din nou zăbralnicul negru, spre a primi pentru ultima oară în cercul colegilor din UCMR pe compozitorul, interpretul şi profesorul Cornel Fugaru, unul dintre exponenţii cei mai de seamă a muzicii uşoare româneşti contemporane. Am însă ferma convingere că „Bebe Fugaru” a pătruns **definitiv** în inimile noastre, de la copii la vârstnici, fiindcă şiragul melodiilor sale de succes s-au transformat de mult în veritabile şlagăre, unele cu rezonanţă internaţională. L-am cunoscut încă de pe băncile Conservatorului, care sărbătorise centenarul fondării sale în 1964. era un lider al generaţiei tinere, conducea formaţia *Sincron*, compunea, cânta şi dansa ca un profesionist al tuturor acestor arte, încât nu puteai să nu-l îndrăgeşti de la prima întâlnire. Nu a făcut Liceul de Muzică, dar a fost descoperit de diriginta clasele de la Liceul *Matei Basarab* (nimeni alta decât soţia lui Victor Giuleanu) care l-a trimis la cursurile de pregătire a aspiranţilor la arta sunetelor, C. Fugaru reuşind la concursul din Conservator cu **brio**. Nu aş spune că a fost un fericit al soartei: a fost dat afară din TVR fiindcă îndrăznise să cânte *live*, un rock în limba engleză – îndrăzneală de neiertat la comunişti. A luat Marele Premiu la Mamaia cu *Ave Maria*, o piesă „religioasă” (de rezonanţă catolică) ce nu s-a dovedit pe placul *ateilor* oficiali. Dar şlagărele lui Bebe Fugaru au început să curgă, de la *Eu cred în dragoste*, *De n-ai fi fost tu*, *Am ales nemărginirea*, *În urma ta*, *Hai, spune-mi*, *Doar marea*, *A venit toamna* până la muzica filmelor *Fata morgana*, *Bal în poiana zimbrilor*, *Cântec pentru fiul meu*. Iar când „Săgetătorul” (Bebe Fugaru) şi-a întâlnit la Praga „Berbecul” (Mirela Fugaru) s-a născut Festivalul Internaţional al cântecului pentru copii „Steaua de aur”, care în anii 2001/ 2002 a „măturat” toate manifestările pentru cei mici din lume. Cornel Fugaru avea un simţ al ritmului contemporan **singular**, o melodie originală uşor de memorat, o subtilitate a muzicii pe la de la Ion Vasilescu şi H. Mălineanu nici un alt compozitor român nu a egalat-o. A avut însă „defectul” modestiei pe care i l-au descoperit Corina Chiriac şi Margareta Pâslaru, Gabriel Cotabiţă şi Dan Spătaru, Monica Anghel şi Anda Călugăreanu, precum şi toată generaţia din pragul secolului XXI.

„Bebe Fugaru” ne va lipsi mereu din mijlocul nostru, fiindcă vivacitatea temperamentului său aducea fericirea!.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Viorel COSMA

N.B. În după amiaza zilei de 14 iulie 2011, trupul neînsufleţit al compozitorului Cornel Fugaru a fost depus la sediul Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România din Calea Victoriei 141, unde au rostit cuvinte de preţuire colegii/ compozitorii George Natsis, Ionel Tudor şi Mircea Drăgan, dar şi oamenii de radio Dragoş Şeuleanu şi Gabriela Scraba. Îndurerata sa soţia, scriitoarea, poeta şi interpreta Mirela Fugaru, a evocat ultimele clipe ale muzicianului.

alături de soţia sa, Mirela Fugaru

FUGAR(U) PRIN LUMEA MARE

Ştiau aproape cu toţii, familie, prieteni, colegi de breaslă şi oameni foarte apropiaţi, că sfârşitul îi e aproape, apoi că a devenit iminent, dar (tot) nu vroiau să creadă în ruptul capului. Nu se putea ca un om atât de tonic şi plin de viaţă, atât de modest, sensibil şi sentimental, un om atât de bun, un muzician desăvârşit şi un artist remarcabil ar fi putut să nu se mai afle curând printre noi! Personal, am crezut că voi avea timp să termin cea de-a doua carte dedicată lui (prima, ”FUGAR(U) prin lumea muzicii” a fost lansată pe 29 noiembrie 2004 cu ocazia aniversării a 40 de ani de la debutul cu formaţia ”SINCRON”), o biografie inclusă, aşa cum merită în Colecţia ”Patrimoniul Cultural Naţional” al Editurii Biblioteca Bucureştilor (Biblioteca Metropolitană Bucureşti). Timpul însă nu aşteaptă pe nimeni...

Pe 13 iulie - zi cu ghinion şi ”cifră” care nu-i plăcea deloc, compozitorul, cântărețul şi artistul Cornel - Bebe Fugaru ne-a părăsit. Nu el ”a ales nemărginirea”, ci ea l-a ales pe el. Lansată cu 30 de ani în urmă, melodia ”Am ales nemărginirea” compusă şi interpretată de Cornel Fugaru, pe versurile Corinei Brăneanu a dat titlul unui mini-album ”in memoriam” pe care Mirela Fugaru l-a oferit în Aula Palatului Cantacuzino - sediul Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România. Acolo unde Cornel Fugaru a poposit pentru o ultimă data, ”acasă”. Pentru Creatorul de Şlagăre ”Casa cu lei” sau ”Muzeul Enescu” era ca o a doua casă, dar era şi locul de unde, cu aproape un an în urmă, îl condusese tot pe ultimul drum pe marele său prieten, compozitorul Anton Şuteu. Şi a murit tot într-o ”zi cu ghinion”, pe 13 septembrie 2010…

”Până în urmă cu doar câteva săptămâni a fost extrem de activ, era un om căruia îi plăcea viața, noi l-am perceput întotdeauna ca pe o persoană puternică şi tonică. Tocmai de aceea, boala ne-a luat pe toți prin surprindere. În aceste momente, toți colegii de breaslă ne gândim la soția sa, Mirela care l-a iubit extrem de mult pe Cornel. Din păcate, mult prea devreme pentru noi, prietenul nostru Bebe a ales nemărginirea. Dumnezeu să-l odihnească” - a declarat Adrian Iorgulescu, preşedintele UCMR. ”*Am avut privilegiul de a avea alături un om dotat cu o enormă generozitate, un om cu un suflet deschis şi extrem de vesel, tonic, dar care avea şi o zonă lirică, nostalgică. Aceste două elemente cred că îi caracterizează şi creația. A fost un talent deosebit, debordant, care toată viața a slujit arta muzicală românească”.*

regretații Anton Şuteu şi Cornel Fugaru

Fost membru al Comisiei de muzică uşoară şi jazz a UCMR, Cornel Fugaru şi-a dedicat practic întreaga existență MUZICII. A absolvit secția de ”Compoziție, Dirijat, Pedagogie” a Conservatorului de Muzică ”Ciprian Porumbescu” din Bucureşti (1966), a fost liderul formației ”SINCRON” care a făcut... revoluție la începutul anilor ’60, a cântat, a colaborat şi a compus sute de melodii pentru cei mai valoroşi interpreți de muzică uşoară, a compus muzică de jazz, muzică pentru filme de animație, filme de scurt şi lung metraj, muzică pentru teatru şi film de televiziune, a fost recompensat cu zeci de premii, trofee şi distincții în țară şi în străinătate.

În ultimii ani, după succesul de la începutul anilor 2000 cu Festivalul Internațional al Cântecului pentru Copii şi Adolescenți ”STEAUA DE AUR” (FIDOF - Federația Internațională a Organizatorilor de Festivaluri l-a declarat în premieră, trei ani consecutiv, “Cel mai bun festival al anului”!), eveniment inițiat şi organizat la Palatul Național al Copiilor din Bucureşti împreună cu soția sa Mirela Fugaru, prolificul compozitor a devenit un autentic promotor al tinerelor talente. Alături de soția sa, un textier remarcabil (se ne amintim doar titluri precum ”Ave Maria” – Gabriel Cotabiță, trofeul Festivalului de la Mamaia, 1990 sau ”Spune-mi” – Monica Anghel, una dintre cele mai laureate şi premiate compoziții la Festivaluri Naționale şi Internaționale, 1995), acesta a compus muzică pentru copii şi a pregătit copii şi tineri care au devenit şi cu siguranță vor deveni ”nume” şi mai ales ”voci” ale muzicii uşoare româneşti.

Tristețea, durerea şi mai ales revolta care ne-a

cuprins de la auzul îngrozitoarei şi implacabilei veşti sosită în mijlocul unei zile toride de vară se încăpățânează să nu ne părăsească pe niciunul dintre cei care l-au cunoscut, care l-au ascultat vorbind sau cântând sau care i-au fredonat cântecele nemuritoare şi ”nemărginite”. Astfel de sentimente nu pot fi exprimate în cuvinte, dar pot fi redate în premonitoriile versuri scrise de Mirela Fugaru pentru melodia ”Unde sunteți, dragii mei”, piesă compusă şi interpretată în 1993 de Cornel Fugaru. Deloc întâmplător aceasta a fost aleasă, cu titlul ”ADIO, PRIETENE”, pentru începutul şi finalul albumului ”Am ales nemărginirea - in memoriam, Cornel Fugaru” şi a răsunat în Aula Palatului Cantacuzino, gazdă pentru ultima dată a trupului marelui compozitor şi pentru totdeauna a spiritului său: ***”S-a mai frânt un om în moarte, / S-a mai stins o stea pe cer, / Viața merge mai departe / Spre un infinit mister / S-a mai dus un suflet mare / Şi-am rămas tot mai stingher / Tot mai tare azi mă doare / Lipsa celor care pier / Unde sunteți, dragii mei? / Unde rătăciți prin astre? / Voi, ce-ați ascultat / Chemarea depărtărilor albastre / Unde sunteți, dragii mei? / Dorul vostru mă sfârşeşte / Azi, când pe pământul nostru / Lanul crucilor tot creşte, creşte... / Doamne ajută-mi să fiu tare / Să mai pot să-i pomenesc / Să mai aprind o lumânare / Până ajung să-i întâlnesc / Adio, prieteni!”...***

ADIO CORNELIU, BEBIȚĂ, BEBE, CORNEL FUGARU!

Oana GEORGESCU

JON BON JOVI, profesionistul

Oana GEORGESCU

Prezența la Bucureşti a rockerului Jon Bon Jovi a adunat peste 55.000 de fani din România, cât şi din Bulgaria, Serbia, Ungaria, SUA şi Israel, care au fost veritabili "backing vocals" vreme de 180 de minute. Show-ul poate fi considerat deja evenimentul muzical al anului. În ciuda caniculei, în ziua concertului pe care Bon Jovi l-a susținut în Piața Constituției nu aveai loc să arunci un ac cu mai bine de două ore înainte. În deschidere au avut loc recitalurile trupelor româneşti "QuantiQ" şi "Stillborn", alese de organizatori D&D East Entertainment în urma unui concurs. Şi dacă remarcam nu demult, cu uimire (pentru noi, românii), punctualitatea şi profesionalismul marelui interpret Demis Roussos, care a concertat la Sala Palatului din Bucureşti, iată că şi artiştii americani au dovedit o punctualitate dezarmantă. La ora 20 fix au urcat pe scenă cei cinci fantastici: Jon Bon Jovi (voce, chitară), Richie Sambora (chitară, backing vocals), Tico Torres (tobe, percuție), David Bryan (clape, pian, backing vocals) şi Hugh McDonald (bas, backing vocals). Deşi suferise la începutul lunii o operație la genunchi, Bon Jovi (49 ani) a fost într-o formă de zile mari. Starul i-a îndemnat pe fani să-şi ridice mâinile în acordurile primei piese, „*Raise Your Hands*". Au urmat „*You Give Love a Bad Name*" şi „*We Weren't Born to Follow*", în timpul căreia, pe ecranul uriaş rulau imagini cu Barack Obama, Jimi Hendrix, Martin Luther King şi Bob Dylan, dar şi cu tancurile din piața Tiananmen din Beijing. După „*Lost Highway*", solistul a spus: *„Bună seara, Bucureşti! Este prima dată când venim aici şi este grozav. Sper că este destul de cald pentru voi. Voi încerca să ridic temperatura"*, după care a început să cânte *„It's My Life"*… Chitaristul Richie Sambora, recent ieşit dintr-o clinică de dezintoxicare, a aniversat la Bucureşti împlinirea a 52 de ani, iar fanii, dar şi colegii de trupă i-au cântat „La mulți ani" între „*Bad Medicine*" şi „*Hot Legs*" a lui Rod Stewart. Bis-ul a fost mai mult decât…neaşteptat, deoarece a durat foarte mult. Chiar dacă au promis că vor reveni la Bucureşti, încercând să calmeze publicul, membrii trupei nu se mai dădeau duşi de pe scenă, deşi de la primele acorduri trecuseră deja trei ore.

Ei au mai cântat "*Dry County", „Wanted Dead or Alive", „Blood on Blood „Livin' On A Prayer", „Always", „These Days"* şi „*Twist and Shout*" (cover după compoziția „*The Isley Brothers*", devenită celebră după ce a cântat-o "*Beatles*"), stabilind o premieră de durată a concertului în "The Circle Tour". Scena pe care a concertat Jon Bon Jovi a avut 54 m lățime şi 25 m adâncime, ecranul înscris în arcul acesteia - o lățime de aproximativ 40 m, iar puterea instalației de sunet a depăşit 15.000 de wați. Iată toate titlurile cântecelor interpretate de Bon Jovi în concertul-record de la Bucureşti: *„Raise Your Hands", „You Give Love a Bad Name", „Born to Be My Baby", „We Weren't Born to Follow", „Lost Highway", It's My Life", „In These Arms", „Runaway", „We Got It Goin' On", „Captain Crash & the Beauty Queen From Mars", „Bad Medicine", „Happy Birthday Richie Sambora", „Hot Legs", „Old Time Rock 'n' Roll", „When We Were Beautiful", „Bed of Roses", „I'll Be There For You", „Who Says You* Can't Go Home", „I'll Sleep When I'm Dead", „Someday I'll Be Saturday Night", „Have a Nice Day" şi „*Keep the Faith*" care a încheiat playlistul stabilit pentru concertul de la Bucureşti. "*A fost un show incredibil şi cu siguranță a meritat aşteptarea*" - a comentat de altfel Jon pe pagina sa de Facebook, la puțin timp după încheierea concertului. (Foto: **Florin Vitzman**)

VH 2

Titulatura super-grupului nostru aminteşte de celebrul canal tv VH1, sugerând înscrierea pe orbita muzicii de calitate, evergreen, având totodată şi avantajul unei sonorităţi percutante. Ideea constituirii a pornit de la întâlnirea lui Gabriel Cotabiţă cu Mihai Pocorschi (care avea pregătite câteva cântece), la bas a venit Eugen Soe Sonia, cu care activaseră în Holograf, la baterie - Lapi (Răzvan Lupu) - Vama Veche, claviaturi - Cătălin Tuţă Popescu, apoi la chitară Gabriel Golescu, întors după 15 de S.U.A. În final a fost vorba de omogenizarea a două nuclee rock autohtone: Holograf (Cotabiţă, Pocorschi, Sonia) şi Krypton (Lapi, Tuţă Popescu, Golescu) iar pentru un sunet aparte a fost cooptat Ati Aristides la percuţie. Spunea atunci Mihai: "Am ajuns cu toţi la vârsta la care nu mai cântam dintr-un capriciu sau pentru bani. Totul vine din interior…" .

Primul single, "Trece vremea", a apărut imediat şi a fost un hit de marcă, dar a urmat... tăcere: s-au înregistrat zeci de canale, s-au remixat, şi abia apoi Nova Music a primit albumul VH2 – "Greatest Hits". Titlu pus în glumă, transformat în realitate, furnizând şase single-uri de succes. Apoi au apărut schimbări - Cătălin Ţeavă Căţoiu (percuţie), Eugen Caminschi înlocuit de Vladimir Pocorschi – unul din chitariştii români actuali de prim rang, băiatul lui Mihai, toţi cu nişte cariere separate, dar formând un tot unitar. Activitate concertistică bogată (au deschis şi showuri mari - Elton John, Roxette) dar abia după... 9 ani ne oferă al doilea album: VH 2 - surprinzători ca întotdeauna...

Florin-Silviu URSULESCU

Ritmuri elveţiene

Marius GHERMAN

Eliane Dambre este o personalitate binecunoscută melomanilor din ţara noastră: a reprezentat Elveţia la „Cerbul de aur", a trimis apoi aici în concurs câţiva elevi talentaţi pe care-i pregăteşte la faimoasele „Ateliers du funambule" din Nyon, după care a devenit o prezenţă familiară în juriul festivalului internaţional „George Grigoriu" de la Brăila, unde de asemenea ne-a propus câteva talente de excepţie (Melanie Rene, Laura Sensi, Angie Ott). Mai puţin cunoscut este faptul că fiul său, David Saint, îi calcă pe urme, el promovând însă alt gen de muzică, sub pseudonimul Ruff D. Astfel, el a editat o compilaţie hip-hop, ragga şi R'n'B, promovând tineri artişti romanzi, din regiunea lacului Leman şi chiar din Franţa vecină, sub titulatura „Lab on Vibe". „La început m-am specializat în producţia de ritmuri, apoi am contactat o serie de grupuri ca să vină să înregistreze în studioul meu. Toţi cei care au contribuit la acest proiect îmi sunt prieteni. Un loc important revine DJ-ilor, cu intro şi interludii" - declară artistul.

Ruff D

Femina

Dan CHIRIAC

Loredana. Chiar înainte de concertul “Agurida Fantastica” din Bucureşti, Loredana a lansat împreună cu Jay Ko single-ul – „Monalisa”. Jay Ko este primul DJ cu care artista MediaPro Music face un featuring. Proiectul „Monalisa” (muzica: Loredana şi Ciprian Blaga, text: Loredana) reprezintă o noutate pentru fanii Loredanei, atât în materie de sound, cât şi ca poveste a cântecului. „Monalisa este o fată care are curajul să iasă din tipare şi să fie ea însăşi”, a declarat artista.

Single-ul vine după lansarea videoclipului 3D „Rain, Rain” (care poate fi vizionat în cinematografe Hollywood Multiplex şi la Cinema Pro înainte de orice proiecţie 3D, o premieră mondială în acest sens) ca o dovadă a faptului că Lori este un artist complex care găseşte întotdeauna energie, inspiraţie, care rămâne mereu proaspătă şi originală.

Pe 13 iulie, Grădina de Vară a teatrului Constantin Tănase din Parcul Herăstrau a găzduit un concert Loredana alături de prieteni, sub numele

de „Agurida Fantastica”. O petrecere românească pentru mândre şi flăcăi cu muzică, fanfară, inimă şi suflet. De asemenea Loredana va face parte din cel mai nou proiect marca ProTV – cel mai puternic concurs de talente din România şi care face furori în toată lumea, “Vocea României”, unde este în juriu.

Sophia. A lansat primul său album – “Sincerely Yours”, material discografic distribuit împreună cu ziarul Libertatea. Albumul conţine şase piese printre care şi single-urile “My Love”, “Right Here, Right Now” şi bonus track. Povestea albumului a început undeva în 2008, „când eram în căutarea unei relansări şi a unei noi Sophii, am ajuns în studio-ul Free Space Records unde am avut timp să mă gândesc, să aflu ce mi-ar plăcea să cânt şi să experimentez“, a declarat artista .

Delia. Ritm, energie, forţă şi un instrument folosit în premieră – flautul, par a descrie cel mai bine proaspătul single Delia. „Mi-a plăcut piesa din prima, de fapt, nici nu am ascultat-o până la capăt şi m-am hotărât să o cânt. Îmi plac piesele *în forţă*, în consecinţă “*Dale”* este cea mai bună alegere. Pentru mine este foarte important să “simt” piesa, să mă

regăsesc în ea… Drept urmare am adăugat un instrument nou – flautul, la care cânt de foarte mulţi ani, aşa că nu a fost nevoie de nici un sintetizator”, spune Delia. Odată cu noul single se pregăteşte o nouă imagine, dar şi o altă atitudine a Deliei.

Aimi. După piesa “Out Of My Way”, o colaborare cu LLP care în anul 2010 a fost una dintre cele mai difuzate piese radio conform Nielsen, Aimi lansează împreună cu MediaPro Music single-ul “Power Of Goodbye”. Cântecul este compus de Gino Manzotti (DJ Project), Aimi şi Gabriel Huiban (Gala Records). Aimi şi-a început cariera muzicală la 16 ani, făcând parte din mai multe proiecte muzicale (Puff, Hollywood) până la featuringul cu LLP. Urmează apoi single-ul “I Love Istanbul”, o colaborare cu DJ-ul turc Emrah Is, care a mixat în deschiderea showurilor unor DJ-i cu renume mondial precum David Guetta, Bob Sinclair, Martin Solveig sau Rogez Sanchez.

Neylini. După succesul single-urilor “Muleina” şi “Ame”, artista lansează “Ninja Boy” (Remix), o piesă care va cuceri probabil playlisturile radiourilor şi cluburilor din toată ţara. “Încerc să aduc ceva nou cu fiecare piesă pe care o promovez. Poate o poveste dintr-o ţară îndepărtată, poate un vis, ceva care să te poarte într-o altă realitate. Iniţial a fost Grecia, apoi Japonia şi am rămas deocamdată la inspiraţia care îmi vine când mă gândesc la Orient”, mărturiseşte Neylini. Pentru acest single, artista MediaPro Music abordează o imagine îndrăzneaţă, ea acceptând propunerea fotografului Zoltan Lorencz de a poza acoperită doar de desene - bodypainting. Neylini a demarat un nou concurs pe funpage-ul ei de pe Facebook. Câştigătorul a primit 2 bilete la concertul Shakira din Piaţa Constituţiei din Bucureşti. Mecanismul concursului este următorul: s-a postat pe wall-ul Neylini o fotografie în care puteai să apari într-o ipostază cât mai LOCA !

Prima imagine care a strâns cele mai multe Like-uri a fost premiată cu 2 bilete cât mai aproape de scenă pe care a cântat Shakira, mai precis în zona gazon A.

Andreea Bănică. Dacă vara trecută am călătorit alături de ea pe meleagurile arzătoare ale Braziliei, acum **Andreea Bănică** ne invită să petrecem alături de ea o noapte pe care nu o vom putea uita niciodată, într-un club în care totul este posibil dacă ştii parola de acces: "**Sexy"** ! Ţinutele provocatoare, coregrafiile originale, pline de senzualitate, într-o atmosferă de petrecere totală, a cărei gazdă nu poate fi decât frumoasa **Andreea Bănică**, sunt ingredientele celui mai recent videoclip al artistei, regizat de Spike. "Întotdeauna am vrut ca prin videoclipurile mele să transmit tot ceea ce simt legat de piesa pe care o interpretez. Fiecare cântec induce o stare anume, e ca un rol care trebuie transmis spectatorului aşa cum îl simt. Nici "Sexy" nu face excepţie. Sexy este viziunea mea asupra unei petreceri în care inhibiţiile nu îşi au rostul şi tot ceea ce trebuie să faci este să te distrezi", spune Andreea Bănică

Alexandra Stan. 22 de ani, cea dintâi română pe primul loc, de cinci ori consecutiv, în topul Dance Billboard SUA. Single-ul ei, "Mr. Saxobeat", s-a aflat de cinci săptămâni pe primul loc în topul Billboard Hot Dance Airplay, devenind astfel prima artistă din România care obţine acest record. În timp ce în România se filma videoclipul la al treilea single – "Get

Back (ASAP)", piesa "Mr. Saxobeat" era desemnată pentru prima oară Nr. 1 în SUA. In ultimii cinci ani această performanţă a fost depăşită doar de nume precum: Lady Gaga, Rihana, Justin Timberlake, Madonna sau Christina Aguilera.

Iar acum single-ul "Mr Saxobeat" are un start extraordinar şi în Canada, devenind cea mai difuzată piesă în limba engleză de la Radio Quebec, intrând astfel în "competiţia" pentru primele poziţii in clasamentul general. Tot în Canada, artista a atins un nou record: este pe locul 3 în topul downloadurilor pe iTunes Dance Singles şi pe 35 în topul general al descărcărilor de pe iTunes, iar de curând a intrat în heavyrotation la unul dintre cele mai mari staţii radio naţionale, Z103 Toronto. În plus, Alexandra este aşteptată de fani la trei concerte la Quebec.

Alexandra, aflată în vacanţă la Mallorca, nu a putut sta departe de fani şi a susţinut două concerte, în două cluburi din capitala Insulelor Baleare – RIU Palace şi BCM Mallorca. Alexandra a profitat de ocazie şi a făcut şi două şedinţe foto, una dintre ele pe o plajă îndepărtată, artista aşteptatând 10 zile pentru a primi permisul pentru şedinţa foto în locaţia respectivă.

Elena Gheorghe. După ce a cucerit tot ce se putea pe plan naţional, « Disco Romancing » atacă acum playlisturile radiourilor şi cluburilor din afara ţării. Single-ul Elenei Gheorghe a ajuns pe primul loc în « 51 Chart » la Maxima Fm, cel mai ascultat post de radio dance din Spania. S-a situat mai multe săptămâni în top 10 al clasamentului spaniol, iar apoi a ocupat poziţia fruntaşă în preferinţele ascultătorilor. Lansată în primăvara anului trecut, « Disco Romancing » este promovată prin intermediul Cat Music în peste 50 de ţări, printre care Belgia, Germania, Rusia, Austria, Elveţia, Israel, Grecia, Spania, Italia, Finlanda, chiar şi în Australia. Cum recent, o altă piesă a ei, "Midnight Sun" a fost desemnată cel mai difuzat single din România, conform Media Forest, Elena s-a decis să le mulţumească fanilor pentru susţinere şi să lanseze

clipul piesei. În videoclipul regizat de Dragoş Buliga se împletesc armonios mai multe ipostaze. Elena apare brunetă, pirat tatuat, dansând într-o ceaşca imensă de ceai sau cu turban pe cap. Filmările au fost foarte interesante şi pline de idei originale, o parte venite din partea artistei, căreia îi place să-şi pună amprenta şi care de această dată a fost încântată să interpreteze mai multe personaje. Costumaţia Elenei a fost făcută în atelierul ei de croitorie, ideile aparţinând atât artistei, cât şi stilistului Cătălin Enache, cu care Elena a colaborat pentru acest clip. Coregrafia clipului a fost realizată de Paul Gheorghe. "A fost amuzant şi obositor. De această dată m-am implicat mai mult în povestea clipului şi chiar pot să spun că a ieşit un videoclip pe gustul meu. Sper să vă placă şi vouă la fel de mult", declară Elena.

Glasul speranțelor confirmate

Marius GHERMAN

Sunt oraşe dintre cele mai mari, în țară (Iaşi, Cluj-Napoca, Timişoara, Craiova, Braşov, Bacău, Galați, ş. a.), care nu au un concurs de muzică uşoară la nivel național. Şi iată că a reuşit acest lucru un orăşel constănțean, Techirghiol - mai mult de atât, festivalul “Glasul speranțelor” a ajuns la ediția a X-a, fiind anul acesta mai puternic şi mai strălucitor ca oricând. Meritul revine primarului Adrian Stan, care a realizat câtă imagine pozitivă a câştigat localitatea de pe urma festivalului. Cea mai bună dovadă este participarea extrem de numeroasă din acest an (dublată şi de un nivel valoric foarte ridicat), care a dus la adoptarea măsurii de a reduce numărul de piese interpretate în concurs, de la două la una. Primarul Stan s-a bazat pe o echipă mică, dar foarte eficace: directorul de concurs Florin Zisu şi directorul artistic, temperamentalul compozitor Gigi Rădulescu. S-a simțit că toată suflarea oraşului a fost alături de organizatori (Consiliul local, Primăria, Casa de cultură ”C. Tănase”), prin sponsori şi mai ales prin numerosul public care a făcut timp de trei seri neîncăpătoare grădina de vară ”Jean Constantin”. Se poate observa grija cu care oficialitățile cultivă valorile legate de meleagurile locale: în timp ce la Constanța popularul actor Jean Constantin a fost făcut ”Cetățean de onoare”... post-mortem, la Techirghiol el a fost investit cu acest titlu în urmă cu 3 ani, spre bucuria lui. Între partenerii media anunțați pe afiş şi în fiecare seară pe scenă s-au numărat ”Actualitatea Muzicală”, ”Ultima Oră” şi Radio România.

Ştefania Chesar

Pe vremuri, când spuneai Techirghiol gândul îți zbura doar la lac, băile cu nămol, sanatoriul balnear, mănăstire, fiind mai degrabă o localitate pitorească, în care înțelegerea între români şi celelalte etnii (tătari, turci, aromâni, romi) oferă un model de conviețuire. De altfel, în frumosul imn al oraşului (muzică şi versuri Gigi Rădulescu), cântat de o fostă laureată a concursului, tătăroaica Abduraman Suher, se face referire tocmai la viața paşnică, tihnită din Techirghiol. Dar, ca să înțelegeți că e un festival cu totul special, fiecare seară era deschisă şi închisă de imnul festivalului, cântat de toți concurenții, autor fiind acelaşi neobosit Gigi Rădulescu. Întreaga ambianță a fost una sărbătorească, cu un decor inspirat realizat de artistul plastic Ion Bălănoiu, în care la gala laureaților au fost prevăzute câteva momente artistice îndelung aplaudate: recitalul îndrăgitei vedete Ovidiu Komornyik (cu toate marile sale şlagăre), un microrecital al unei adolescente excepționale, solista orădeană Alexandra Ruge (este şi o prezentatoare fermecătoare, la marile manifestări de gen), precum şi cu două secvențe de dans clasic, cu surorile gemene Ema şi Gabi Dragomir, 19 ani, originare din Techirghiol; ele au oferit secvențe sensibile din ”Coppelia” şi ”Baiadera”. Un alt capitol în care ”Glasul speranțelor” a excelat este juriul, din care au făcut parte nu mai puțin de 6 nume grele: compozitorii Nicolae Caragia (preşedinte), Dan Dimitriu, Virgil Popescu, Adrian Daminescu, textiera Carmen Aldea Vlad (cei doi au deschis în urmă cu câteva zile un curs de pregătire pentru copii, la Mamaia), Bogdan Dragomir (Radio România Regional, din partea căruia a oferit 2 premii speciale), cărora li s-a alăturat prof. Ion Petrache, din Constanța. Concursul fiind extrem de echilibrat, organizatorii au decis să aşeze câte doi artişti pe fiecare treaptă a podiumului, acordând aşadar 12 premii ex aequo. La grupa celor mai mici (5-7 ani) şi-au împărțit premiul I Roxana Cosma din Eforie-Nord şi Nicola Dragu din Constanța. Foarte echilibrată a fost secțiunea 8-10 ani, unde Lavinia Rusu a obținut premiul I pe merit, în schimb a fost evident că bucureşteanca Ştefania Chesar (cu un dinamic, modern show dansant), doar premiul II, a fost mai bună decât Andreea Boboc (com. Independența, deci unul din micile cadouri făcute gazdelor...). Cu siguranță, grupa 11-13 ani a fost cea mai densă sub raportul valorilor, pentru că dacă regulamentul ar fi permis-o, în mod normal şi Trofeul trebuia acordat ex aequo, într-atât de sensibil apropiată a fost evoluția celor două fetițe de 12 ani: Maria Crăciun din Galați (o voce absolut impresionantă, emoționantă în piesa ”România” a lui Adrian Daminescu) a fost recompensată cu Trofeul concursului, în timp ce Mara Corlade din Piatra-Neamț (uluitoare în ”Mociriță cu trifoi”, dovedind în plus mobilitate şi talent actoricesc) a fost nevoită să se mulțumească cu premiul I, împărțit cu constănțeanca Bianca Niță. În Gală au cântat din păcate doar laureații distinşi cu Trofeul şi premiul I, dar dacă ar fi evoluat măcar şi cei de pe treapta a doua comparațiile ar fi fost surprinzătoare, pentru că una este să ai alături soliştii alcătuind ”crema” concursului şi alta ca ei să fie intercalați între concurenți mai slabi. Ca de obicei la competițiile de acest gen au fost şi părinți nemulțumiți, principalele ținte fiind faptul că unora dintre membrii juriului li s-au cântat compoziții în concurs (dar, dacă ne uităm la palmares, între primii 9 clasați doar doi au fost în această situație), ca şi acela că unii dintre ”jurați” aveau

Ovidiu Komornyik

elevi în concurs, în calitate de profesori. Ambele situații sunt delicate, fiindcă pe de o parte concurenții vin cu repertoriul pregătit fără a şti componența juriului, iar pe de alta pentru că mai toți muzicienii apropiați de competițiile muzicale ale copiilor au şi elevi de care se ocupă. Până la urmă, cea mai mare satisfacție a constituit-o faptul că aceşti copii minunați, între 5 şi 16 ani, au dat viață convingător unor piese semnate de Nicolae Kirculescu, Ion Cristinoiu, Cornel Fugaru, George Natsis, Marcel Dragomir, Virgil Popescu, Viorel Gavrilă, Marius Țeicu, Dinu Giurgiu, Mihai Vanica, Dan Dimitriu, Valentin Dîngă, Nicolae Covaci, Dumitru Lupu, Nicolae Caragia, Romeo Cosma, Laurențiu Profeta, Horia Moculescu, Andrei Tudor, Gigi Rădulescu, Bogdan Cristinoiu, Laura Stoica, Mihai Trăistariu, alături de compozitori care-şi impun tot mai serios numele, unii dintre ei specializați în creații pentru cei mici: Cristian Alivej, Gabriela Sauciuc Cicone, Petru Mircea, Bujor Mişcuția, Hasna Preda, Gabriel Băruță, Claudiu Bulete, Cătălin Dascălu, Robert Costin, Filip Stanciu, Constantin Ungureanu. Până la ediția următoare, din iunie 2012, tripleta Adrian Stan-Gigi Rădulescu-Florin Zisu pregăteşte localnicilor mari surprize la ”Zilele oraşului”, în august!

Lotul de tineret

Sorin BANU

Adrian Țuțu a semnat cu MediaPro Music şi urmează să lanseze un single. Câştigătorul show-ului “*Românii au talent*” de la Pro TV pregăteşte şi un material discografic pentru care a intrat deja în studiourile de înregistrări şi care urmează să fie lansat la sfârşitul acestei veri.

Adrian Țuțu

Adrian s-a născut pe data de 11 martie 1992 în Bucureşti, iar la vârsta de patru ani s-a mutat împreună cu familia la Focşani, dar viața l-a readus în Bucureşti. „Prima piesă la care m-am gândit este pentru cei din noua generație, dar piesele de pe album vor fi dedicate tuturor. Sunt nerăbdător să lansez în primul rând single-ul şi apoi albumul”, a declarat Adrian Țuțu. El compune şi cântă melodii rap încă de când a rămas orfan, scriind prima sa piesă în memoria părinților. Publicul a primit foarte bine compozițiile sale proprii prezentate în cadrul concursului, „E evident” şi „Iubiți-vă părinții”.

Park Place – videoclip “Out Of Time”. Filmările au avut loc la Palatul Ghica, timp de o noapte şi-o zi, iar bugetul clipului a fost unul considerabil, beneficiind de suportul unei echipe de excepție. Iulia Albu, fashion editor, a intrat în pielea personajului pe care îl interpretează în videoclip, cu o imagine şocantă, fiecare apariție fiind un spectacol de machiaj, ținute şi atitudine. “A fost o experiență inedită pentru mine, fiind prima oară când iau contact cu această zonă, cea a muzicii”, a declarat Iulia Albu. “Sunt foarte fericit că piesa “Out Of Time” a confirmat şi în afară, având deja stabilite câteva concerte peste hotare”, adaugă Ovidiu de la Park Place.

Residence Deejays & Frissco. “Echo Remix Contest” s-a desfăşurat pe pagina de facebook a băieților. Din cele 30 de remix -uri primite au fost alese 4 în finală, care au fost urcate pe contul oficial de Youtube, apoi postate pe wall-ul paginii oficiale de Facebook şi votate de fani. Câştigătorul este Vlad a.k.a Dalvee, un tânăr din Târgu Mureş, care a câştigat 500 euro constând într-o şedință de mix + master a remix-ului în studioul Frissco Music Group. Remixul va fi inclus pe maxi single-ul Echo, ce va fi lansat în luna iunie în toată Europa.

Deepside Deejays revin cu un nou hit – „Never Be Alone”. Piesa se adresează tuturor iubitorilor muzicii de club şi este compusă în stilul binecunoscut al celor 3 băieți – Vibearena (MC), Victor De La Pena (voce) şi Dave Pryce (clape) – care s-au reunit în 2008. Cei 3 artişti au început să producă şi să remixeze în stilul lor unic, numărând până astăzi mai mult de 50 de remixuri şi 20 de piese proprii. Single-ul se poate asculta deja la radiourile din România, Rusia, Grecia, Turcia, Israel, Italia.

Adrian Eftimie. În regia lui Dragoş Buliga şi Şerban Ionescu, clipul single-ului *“Lonely”* al lui **Adrian Eftimie** a fost filmat pe plaja din Vama Veche şi cea din Olimp şi beneficiază de apariția senzualei **Gina Pistol**. Videoclipul te duce cu gândul la vacanță, la mare şi te îmbie la relaxare şi visare. « Nu am vrut un scenariu complicat. Este un clip de stare, un sincron între imagine şi versurile piesei. Clipul a ieşit aşa cum vroiam, chiar dacă nu am mai reuşit să filmăm în străinătate, aşa cum ne propusesem » spune **Adrian Eftimie**.

Adrian Eftimie şi echipa

Micuța vedetă Roberta

Silvia CĂŞUNEANU

Are numai 12 ani, dar o carte de vizită şi un palmares artistic impresionante. A debutat în corul *“Allegretto”* la numai 4 ani. Primul recital l-a susținut după numai un an la Festivalul “Flori de Mai”. A urmat cel din deschiderea concursului Miss România Junior. La vârsta de 8 ani a cucerit locul I la Festivalului International “Ti Amo” şi a fost invitata binecunoscutului realizator TV Titus Munteanu în cadrul emisiunii *“Stele de 5 Stele”,* alături de participanți din 17 țări. A fost prezentă la faza națională a concursului Eurovision Junior, unde s-a clasat pe locul III, deşi era mezina concursului.

În 2006 Roberta Enişor a fost remarcată de către criticul muzical Smaranda Oțeanu Bunea cu ocazia Festivalului “Mamaia Copiilor”. Invitată atunci să se alăture echipei ce urma să evolueze la cel mai important Festival de Arte Scenice din India, Roberta avea să rămână solistă a Operei Comice pentru Copii. *”Ciuleandra”,* piesa interpretată de ea în Festival, a fost unica melodie fredonată de sute de participanți veniți din aproape din aproape 30 de țări din întreaga lume, micuța vedetă fiind oriunde recunoscută şi... strigată *“Hoooop şi-aşa şi-aşa – Romania”*.

Coincidență sau nu, anul naşterii Robertei, 1998, coincide cu anul lansării Operei Comice pentru Copii. Au urmat spectacole în stagiuni permanente, roluri principale, zeci de turnee în țară şi în străinătate. Sala *“Fantasy”* a “Disneyland”-ului din Paris s-a dovedit neîncăpătoare pentru turiştii care au aplaudat minute-n şir evoluția Robertei şi a baletului Operei Comice, deşi tentațiile de... afară erau mari şi fiecare minut petrecut în parc extrem de prețios. Evoluția pe eleganta scenă “Broadway” a vasului de croazieră “Pacific Dream” i-a adus Robertei un premiu important: *Talent Show Special Award*, premiu ce pare a fi prefațat şi anunțat prezenta sa în luna iunie alături de artiştii Operei Comice pe scena renumitei *Town Hall* situată pe “adevăratul” Broadway din New York, unde s-a jucat musicalul *“O Nopate Furtunoasă”.*

A fost invitată la toate posturile de televiziune, a susținut zeci de spectacole şi concerte, a jucat în reclame şi în două seriale TV -“Mondenii” (Prima TV) şi “Regina” (Pro TV).

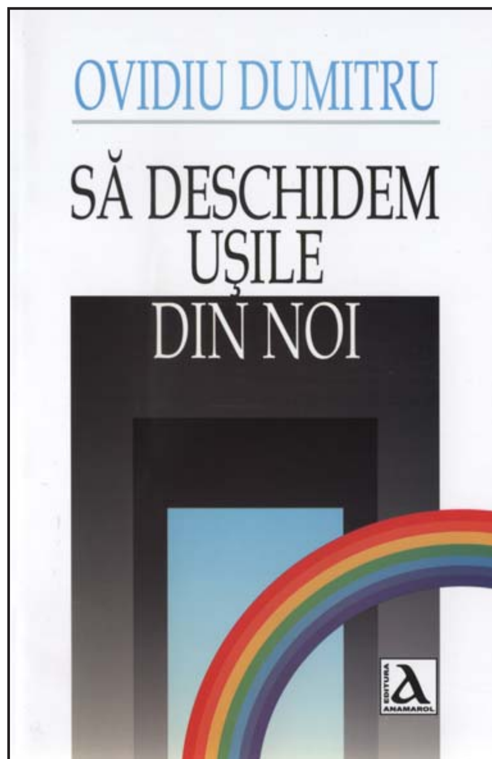
A cucerit locul I la emisiunea-concurs “Portativul Piticilor” (TVR 1) prezentată de Alina Sorescu, a fost invitată la Antena 1 să susțină un recital în deschiderea ediției a II-a a emisiunii *“Vreau sa fiu mare vedetă*”, iar în emisiunea prezentată de Pepe, *“Folclorul contraatacă”*, a interpretat piesa Ruslanei “Wild dance”. Lista turneelor în care Roberta Enişor a reprezentat România alături de Opera Comică pentru Copii este impresionantă: Festivalul de Arte Scenice (noiembrie 2007, 2008, New Delhi, India), musicalul “O Noapte Furtunoasă” (aprilie 2008, Madrid, octombrie 2008 Canada - Montreal, Toronto şi SUA - New York, iunie 2011 New York, Connecticut), Disneyland – Paris la 25 de ani de la deschiderea parcului de distracții (mai 2008), Veneția (iunie 2009), 49th International Children's Festival (2009, Sibenik, Croatia), Tunis Festival of Performing Arts (iulie 2009, Tunis), Canada (decembrie 2010, Montreal,Ottawa), spectacolele „Greetings from Romania” şi ”Romania, land of my heart” (februarie 2010, sala „Broadway” a vasului de croazieră „Pacific Dream” ce a navigat în Caraibe, între insulele Santa Lucia, Martinica, Guadalupe, Tortola şi Republica Dominicană), Sharm el Sheikh, Egipt (aprilie 2010), Festivalul „Romanima” (iunie 2010, Nürnberg, Germania), International Town Fair Festival (ianuarie 2011, Dubai) şi nu în ultimul rând turneul efectuat în iunie în SUA unde au fost prezentate musicalul “O Noapte Furtunoasă” şi spectacolul “Primăvara Magnoliilor”, invitată specială fiind actrița Stela Popescu.

Zecile de premii şi trofee obținute de Roberta, dar şi rolurile – majoritatea principale, pe care le deține în spectacolele Operei Comice pentru Copii, sunt dovada unui talent artistic remarcabil, aşa cum este cel al Robertei Enişor. Spectacolele în care joacă Roberta alături de Opera Comică pentru Copii Bucureşti sunt musicaluri, balete de buzunar, recitaluri de cântece şi dansuri româneşti sau din repertoriul internațional: *Ciuleandra, Pygmalion* (2007), *O Noapte Furtunoasă, Mirandolina, Frumoasa şi Bestia, Romania Amazing Country* (2008), *Domnul Conopidă, Gianni Schicchi, Balul Isprăvnicesei, Oblio* şi *Bătuta Moldovenească* (2009), *Primăvara Magnoliilor, Greetings from Romania, Un port la capăt de lume, Minuniță şi vrăjitoarea, Bărbierul din Sevilla, Fata Moşului şi Fata Babei, Pacific Dream* şi *Regal de Toamnă* (2010). Din luna mai, Roberta interpretează şi rolul principal în cea mai nouă premieră a Operei Comice pentru Copii – musicalul *“Scufița Roşie”,* în regia marii actrițe Stela Popescu. (Foto: Gabi Boholț)

Ovidiu Dumitru: „Să deschidem uşile din noi”

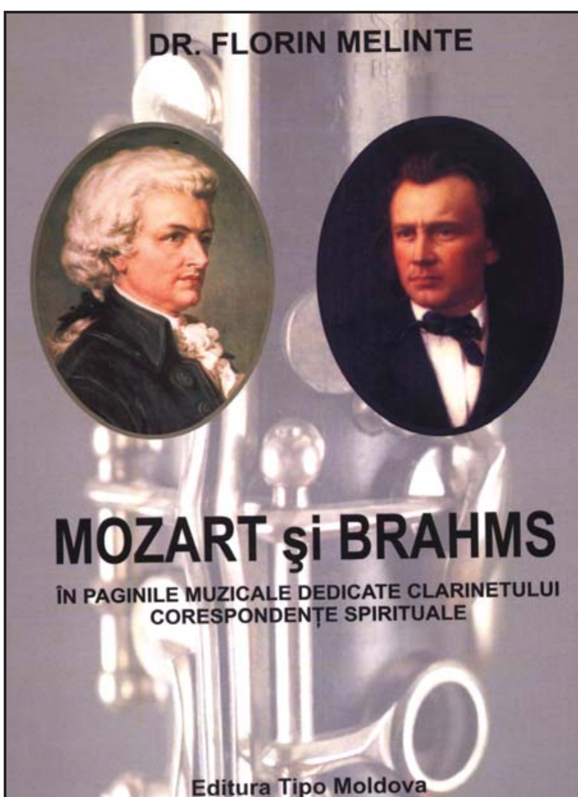
Octavian URSULESCU

Cunoscutul textier şi-a dorit mult să-şi vadă această carte tipărită în timpul vieţii, dar n-a fost să fie... După ce a zăcut prin sertarele altor edituri ani de zile, Rodica Elena Lupu i-a tipărit-o într-un timp record la “Amarol”, dar Ovidiu Dumitru se stinsese subit din viaţă cu câteva săptămâni înainte. Volumul conţine poezii inedite, textele unui număr de 16 cântece, amintiri legate de viaţa sa (doar câteva pagini, deci nu este o carte de memorii, cum se aşteptau mulţi), o galerie foto. Lansarea a avut loc, la invitaţia directorului Florin Rotaru, la Biblioteca Metropolitană, în prezenţa familiei şi a unora dintre colaboratorii apropiaţi. Fiecare dintre ei a depănat amintiri, rezultând momente emoţionante. Au ţinut să fie acolo Margareta Pâslaru, Jolt Kerestely (“Copacul”, “Tăcutele iubiri”), Marius Ţeicu (“Oameni”, “Portocala”), coregraful Cornel Patrichi şi soţia sa Cornelia, protagonişti ai atâtor emisiuni TV de răsunet semnate de Ovidiu Dumitru, Dorin Anastasiu şi, fireşte, colegii de la TVR: Sergiu Ionescu, Eugen Dumitru, Alexandra şi Octavian Cepraga, Cristian Păunescu. Primul a adus o copie a ultimului interviu de pe micul ecran (la TVR Cultural) al textierului, în care acesta a vorbit despre toţi prietenii dragi care au însemnat atât de mult în cariera sa: Tudor Vornicu, Alexandru Bocăneţ, Sile Dinicu, Toma Caragiu, Carmen Stănescu, Alexandra Velniciuc, Florin Bogardo, Viviana Mitru (aceasta a fost o adevărată muză, Ovidiu realizând special pentru ea emisiuni TV de neuitat şi scriindu-i versurile cântecelor “Frumoasa balerină” şi “Iubirea unei balerine”), Ion Cristinoiu... Margareta Pâslaru şi-a amintit cu nostalgie de primul său recital de autor, pe scena Sălii Radio, la emisiunea “Şlagăre în devenire”, în acompaniamentul formaţiei Romanticii, când a interpretat compoziţia sa “Păsările”, pe versuri de O. Dumitru (filmare proiectată în cadrul grupajului de final), dar şi de un alt şlagăr pe textul acestuia, “Ale tale”, de Aurel Manolache, cîntat în duet cu Dan Spătaru. În grupajul de care aminteam, în afară de “Păsările” cei prezenţi au vizionat emoţionaţi câteva cântece de neuitat cu versuri ale celui omagiat: “Copacul” (cu Aurelian Andreescu), “Să nu uităm să iubim trandafirii” (Florin Bogardo), “Portocala” (cu Anda Călugăreanu într-o filmare celebră semnată Bocăneţ, cu Sile Dinicu şi orchestra Radio), “Tăcutele iubiri” (Eva Kiss). La final, o întrebare: de ce nu editează TVR Media un DVD cu emisiunile lui Alexandru Bocăneţ? Dar, dacă n-a făcut-o până acum, greu de crezut că o va face în viitor...

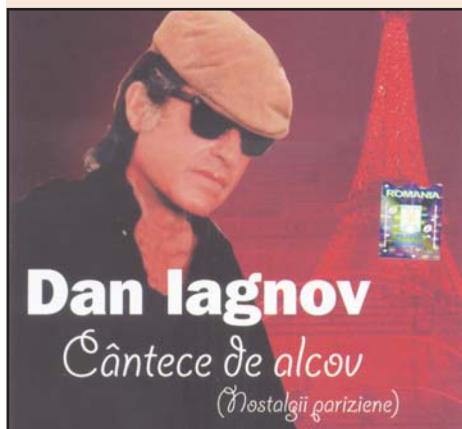
Dr. Florin Melinte: “Mozart şi Brahms”

Apreciatul manager al teatrului muzical “Nae Leonard” din Galaţi n-a uitat că la bază este solist instrumentist (clarinet) şi publică la Editura Tipo Moldova şi la Editura Axis Libri un impresionant volum, rod al unei îndelungate cercetări de specialitate, în care pune faţă în faţă trei partituri mozartiene şi trei brahmsiene. Într-o documentată prefaţă, dr. Cristina Sârba notează: “Apreciem în mod deosebit... originalitatea subiectului abordat, anvergura materialului bibliografic utilizat, seriozitatea analizei, în care punctul de vedere al clarinetistului Florin Melinte însoţeşte şi completează benefic viziunea teoreticianului Florin Melinte, punerea în pagină, discursul fluent şi concluziile ce sintetizează eficient cercetarea cuprinsă în conţinutul lucrării. Considerăm acest volum ca o completare de mare substanţă la tot ceea ce muzicologia românească a produs, până acum, legat de numele celor doi mari compozitori”.

Dan Iagnov: „Cântece de alcov”

Subintitulat „Nostalgii pariziene”, albumul de faţă, editat de Ovo Music (singura casă de

producţie care ne trimite cu regularitate noile apariţii!), ne oferă 8 creaţii ale misteriosului compozitor Dan Iagnov – o reîntoarcere în Parisul unde a cântat de atâtea ori. Am scris „misterios”, fiindcă este extrem de discret, invizibil aproape, nu apare în public şi refuză chiar „Portretul componistic” în revista noastră! Îl descoperim aici şi în postură de sensibil interpret vocal, în maniera – se putea altfel? – şansonetei franceze. De altfel, ca un omagiu, discul se încheie cu piesa celebrului Leo Ferré, „Avec le temps”, captată „live”. Prima „copertă” a albumului este constituită de „Credo”, text şi interpretare Dan Iagnov, muzica ambientală Errol Garner. În rest, şapte cântece pe versuri de Andreea Andrei, adevărate poezii puse pe muzică. Un album cu totul special, la care orchestraţiile, înregistrările, mixajul şi masterizarea sunt semnate de cunoscutul compozitor George Natsis, iar editor muzical este Vladimir „Vova” Sergheev. Îţi rămân în memorie titluri cum ar fi „De la o vreme”, „Mai mult decât iubire”, „Şi gândurile plâng”, „Ochii tăi nu pot minţi”...

Oana Sârbu: „Un altfel de portret”

În producţie proprie, compozitorul Virgil Popescu (autor al tuturor celor 12 piese şi al orchestraţiilor) ne propune acest album absolut minunat, din toate punctele de vedere: prezentare artistică (grafica: Relu Biţulescu, superbe fotografiile Ioanei Chiriţă), muzică, acompaniament, versuri (George Popovici). Oana Sârbu evoluează cu farmec şi lejeritate în universul muzical al compozitorului, care-i este atât de familiar, în care ritmurile latino-americane se intersectează nu o dată cu jazz-ul. Ea are alături instrumentişti de clasă: Virgil Popescu (chitară bas), Puiu

Pascu (claviaturi), Sorin Romanescu, Bogdan Mihăilescu (chitare), Dan Nicolau (trompetă), Ramona Nicolae (backing vocal). Înregistrările au fost făcute la Best Sound Studio, cu Virgil Duţan la pupitru; masterizarea-Vladimir Sergheev. E greu să ne oprim doar la câteva titluri, dar să încercăm, totuşi: „Doar cu-o floare nu se face primăvară”, „Cuprinsă de-un fior”, „Vreau să mint şi eu”, „Dansul ielelor”, „Inimi hoinare” şi, fireşte, piesa titulară.

Irina Soroiu: „O parte din sufletul meu”

Frumos gestul lui Ovidiu Komornyik de a a-i edita, la casa sa Ovo Music, CD-ul mult-visat Irinei Soroiu, fosta sa colegă de la Teatrul de revistă din Deva! Solistă a acestui teatru din 1967, Irina Soroiu s-a lansat în „lumea bună” în 1979, an în care începe să culeagă premii la Mamaia, „Melodii”, „Crizantema de aur”. Din acel moment îi încredinţează melodii N. Kirculescu, Radu Şerban, H. Mălineanu, Camelia Dăscălescu, Laurenţiu Profeta, Sile Dinicu, V. V. Vasilache, Temistocle Popa. V. Veselovski, Florin Bogardo, Ion Cristinoiu, Şerban Georgescu. A cântat cu succes în multe ţări ale lumii şi, după un LP cu romanţe editat cândva de Electrecord, sensibila cântăreaţă, rămasă fidelă oraşului unde s-a consacrat, are bucuria de a-şi vedea reunite pe acest CD câteva melodii de succes, nu neapărat lansate de ea. Între cele mai cunoscute: „Nu m-am gândit la despărţire” şi „Tu vei rămâne... tu” de Dan Dimitriu, „Tu eşti speranţa mea” de Viorel Gavrilă, „O picătură de fericire” de V. V. Vasilache, „Îmi spui că dragostea ta sunt” de Titel Popovici. Alături de acestea, melodii aparţinând lui Komornyik şi dirijorului de la teatrul din Deva, Alexandru Dobondi. Un CD plin de căldură şi nostalgie, cu un booklet reuşit, în ciuda unor inexactităţi în dreptul numelor. Orchestraţii şi solo chitară Emanuel Gheorghe “Fisă”, inginer de sunet (în studioul Ovo Music)

Vladimir „Vova” Sergheev, mixaj şi masterizare – Emanuel Gheorghe.

Mihai Constantinescu: „Anii 1990-2000”

Volumul al treilea al impresionantei colecţii „Best of” editate sub egida Ovo Music conţine 18 piese din ultimul deceniu al secolului trecut, în cazul tuturor atât versurile, cât şi muzica fiind semnate de protagonist. Mihai Constantinescu a fost întotdeauna un autor special, ştiind să meargă direct la sufletul ascultătorului. Liniile sale melodice uşor de fredonat şi de memorat se regăsesc şi pe acest CD, între cele

mai cunoscute titluri numărându-se „Vitezomanul Gică”, „Înger de lumină”, „Câinii vagabonzi”, „Ne răsucim”, „Chiquita”. Ascultând însă această remarcabilă colecție ne dăm seama ce soartă nedreaptă au avut melodii mai puțin difuzate, dar foarte valoroase. Poate că măcar acum cei de la radio, în special de la posturile ce difuzează doar muzică în limba română, cum ar fi Național sau Doina, le vor descoperi, spre bucuria melomanilor...

Avantgarde: „Nu renunța”

Grupul Avantgarde (gălățean, se pare, nu există un booklet lămuritor) ne propune un CD cu o prezentare grafică interesantă, dar destul de criptică. Tot ce vă putem spune este că melodiile sunt compuse de Drăguş Răzvan, Pal Ramon, Laurențiu Sătnoianu, Adrian Nour, pe versuri de Nour. Piesele au fost înregistrate şi mixate în studioul RaMix şi masterizate în studiourile Ovo Music, casa de producție care a produs şi a distribuit albumul. Câteva titluri de reținut: „Visez”, „Nu mă păcăleşti”, „Şi vei afla”, „Te pot ierta”,

„Nu-mi pasă”, celor 10 cântece adăugându-li-se alte două ca bonus, ambele în engleză, „Rain” şi „Come back”.

Rubrică de **Florin-Silviu URSULESCU**

“HOLLYWOOD MUSIC”

Oana GEORGESCU

Sala Palatului din Bucureşti a găzduit în premieră ”HOLLYWOOD MUSIC in BUCHAREST”, un spectacol cu muzică live susținut de European Royal Orchestra (dirijor: Gottfried Rabl, Austria) cu muzică din coloana sonoră a celor mai cunoscute producții de la Hollywood. Solişti au fost tenorul Vlad Miriță şi soprana Mediana Vlad.

Spectactorii au avut ocazia să asiste fermecați la o incursiune de neuitat în lumea fascinantă a muzicii de film, de la genul clasic la genul modern, ascultând live şi vizionând proiecții video, cu binecunoscute coloane sonore ale unor producții cinematografice celebre: ”*Star Wars*”, ”*Sunetul Muzicii*”, ”*Titanic*”, ”*Superman*”, ”*James Bond*”, ”*E.T.*”, ”*Fantoma de la Operă*”, ”*Hook*”, ”*Spiderman*”, ”*Pirații din Caraibe*”, ”*Gladiatorul*”, ”*Dirty Dancing*”. Considerată cea mai tânără orchestră din România (media de vârstă este de 25 de ani) European Royal Orchestra este alcătuită din peste 70 de instrumentişti, studenți şi absolvenți ai facultăților de profil din Bucureşti şi din țară. Alături de aceşti tineri geniali fac parte instrumentişti şi artişti profesionişti din orchestre de top din România (Filarmonica “George Enescu“ din Bucureşti, Orchestra Națională Radio, Opera Naționala Română). Dirijorul austriac Gottfried Rabl discipol al marelui Leonard Bernstein, bun prieten şi colaborator ca orchestrator al lui Klaus Badelt, compozitorul coloanelor sonore originale din filmele ”*The Prince of Egypt*”, ”*Gladiator*”, ”*Mission: Impossible 2*”, ”*X-Men*”, ”*Hannibal*”, ”*Pearl Harbor*”, ”*Pirates of the Caribbean: The Curse of the Black Pearl*”. Gottfried Rabl a prezentat în premieră la Bucureşti şi o nouă variantă a celebrei coloane sonore a filmului ”*Pirații din Caraibe*”, al cărei orchestrator este. Are o mare experiență şi mai ales este pasionat de muzica de film, despre care afirmă că *„a devenit mai cunoscută decât cea clasică, datorită audienței mari a producțiilor cinematografice”*.

Gottfried Rabl

Gottfried Rabl este o prezență obişnuită a scenelor lirice din România unde a dirijat numeroase orchestre în spectacole de ținută. În februarie 2010, el a dirijat orchestra Filarmonicii de Stat “Transilvania” din Cluj-Napoca, care a susținut concertul intitulat *“Seară la Hollywood, de la James Bond la Războiul Stelelor”*. El a mixat la Cluj şi una dintre creațiile cele mai dificile ale secolului XX - «*Amériques*» de Varèse, o piesã elaboratã, compusã în 1920, care a avut o mare influență asupra compozitorilor de muzică de film şi care a fost interpretată de 12 percuționişti. “*Muzica de film se presupune că e muzică de background, dar această muzică are meritele sale. Muzica de film a devenit mai cunoscută decât muzica clasică. Temele din* «Războiul Stelelor» *sau* «James Bond» *sunt cunoscute de toată lumea, pentru că televiziunea, cinematografele au audiență mai mare decât muzica clasică ascultată într-o sală de concert”* – declara acesta. În decembrie 2009 a dirijat Orchestra Simfonică a Filarmonicii „George Enescu”, solist Raphael Wallfisch, iar în februarie a dirijat Filarmonica de Stat ”Moldova” din Iaşi, solistă fiind pianista Raluca Stirbat. (foto: Oana Georgescu)

Se întorc cocorii (III)

Doru IONESCU

În toamna trecută am difuzat concertul reunirii „Experimental Q" într-o emisiune Remix care va fi reluată la TVR Cultural în această vară. N-am apucat să consemnez aici mare lucru, iată însă că noutățile legate de grupul studențesc clujean se înmulțesc. Trupa a fost înființată prin noiembrie 1971, din inițiativa bateristului Dan Igrețiu. Ceilalți componenți inițiali: Eugen Tunariu - orgă, Valentin Farcaş - chitară, Călin Coldea - bas. Imediat sunt câştigate mai multe premii. Cu Nicolae Bucaciuc – bas şi Puiu Delioran – tobe discutăm despre prima formulă de forță, care triumfă (cu flautistul Gheorghe Marcovici) pe toate scenele rock progresiv. Din păcate, membrii (în majoritate conservatorişti) sunt aruncați care pe unde de repartiții. Vali Farcaş reînființează în 1977 un al doilea grup zis Q2, orientat deopotrivă spre jazz rock, cu Ion Gherman (pian), Ionel Radosavliev (bas, vioară), Ioan Kovaci (percuție) şi Vasile Bârsan (baterie), cu toții studenți la muzică. Apoi iar se schimbă generația, dar bătăiosul lider Farcaş ține aproape cu Torino Tudorache (tobe) - Marius Marchiş dar şi Johnny Bota (bas) - Zoltan Majo (flaut) - Cornel Arion (sax). La festivalul „Club A" din 1979, ei şi „aripa" Modal Q câştigă pentru Cluj premii importante, iar peste doi ani premiul I pentru interpretare!

Mai apoi s-au răspândit, în țară şi străinătate. La „Stufstock" 2006, prin intermediul lui Mircea Toma, Farcaş a revenit cu grupul german „Havoc", departe de genul care i-a dat nume. Anul următor s-a întors şi cu un disc de chitară clasică, editat în România (în '83 trebuie spus că a obținut Premiul I la celebrul festival de chitară clasică de la Sinaia!). Când l-am filmat, acasă la Munchen, anul trecut, făcuse joncțiunea – prin emisiunea noastră – cu primul organist „Experimental", Eugen Tunariu, din Canada. chiar la Dingolfing, lângă Munchen, acasă la chitarist, în mai 2010. Atunci îmi spusese de reîntâlnirea cu basistul Nicky Bucaciuc - se „jucaseră" la instrumente... Aşa că în septembrie îi filmam la repetiții acasă la Nicky, în Tunari (acesta trăind deopotrivă aici şi în Suedia!), cu Dominic Csergo (din generația actuală – vezi „Kumm", „Urma") la tobe!

EXPERIMENTAL Q

În 13 septembrie 2010, concertul revenirii celebrului grup s-a petrecut în semiclandestinitate, la clubul bucureştean Big Mamou! Playlist: „Atlantida" – „Amintiri despre viitor" – „Imn pentru Giordano Bruno" – „Monstrul apelor" – „Flori" – „Quintet nr. 2" – „Omagiu" – „Oaş Celtic Country" (piesă nouă!). Mai mult, cei patru au şi înregistrat un disc, pe care sper să-l lansăm cu fast în emisiunea "Timpul chitarelor" de la TVR 2, în toamnă. Interesant e că Bucaciuc (practic sponsorul întregului comando!) nu s-a lăsat şi, de ceva timp repetă cu Adrian Ordean la chitară (veterani într-o formulă inedită „Grup '74" evidențiată la „Club A" 1981), liderul braşovenilor Sandu Albiter, recent reuniți. Şi mai nou aflu de la Farcaş de intenții legate de un concert rock simfonic „Experimental Q", poate cu Filarmonica constănțeană.

Personal, aştept de asemenea confirmări de la chitaristul Florin Ochescu (care îşi doreşte foarte mult o revenire pe scenele rock), de la nouăzeciştii „Krypton" (chitaristul Eugen Mihăescu şi solistul Gabi Nicolau au gânduri mari) şi, nu în ultimul rând, de la „Cristal" din Galați, care au reluat colaborarea cu vechiul lor solist şi chitarist... Vasile Şeicaru (nu întâmplător, în primăvară am descoperit ceva filmări în arhiva TVR cu formula respectivă). Cu speranța că vara va fi un sfetnic bun încă şi pentru alți veterani, închei un articol de vacanță, cu multe promisiuni.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Şef de producție: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:
Loredana BALTAZAR, Dan BUCIU, Corina BURA, Dan CAVASSI, Liviu CRĂCIUN, Grigore CONSTANTINESCU, Constanța CRISTESCU, Marcel FRANDEŞ, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Petruța MĂNIUȚ-COROIU, Doina MOGA, Paul STEGARU, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

Pentru ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x